

MEMÒRI MÀSTER MEEF PREMIÈR GRA
PERCORS LENGA REGIONALA OCCITAN

Annadas Universitàrias 2023-2025

Cantar per aprene : elaboracion d'un repertòri cantat per fin de
favorizar e melhorar l'aprendissatge de l'occitan en classa
de mairala a Calandreta

Julia Pastor

Jos la direccion de Sénher Gèli ARBOUSSET

Assessor Sénher Joan Francés ALBERT

Résumé en français :

Ce mémoire s'inscrit dans une démarche de valorisation et de transmission de la langue occitane à travers une approche pédagogique adaptée aux enfants du cycle 1 dans le contexte spécifique des écoles Calandreta. À partir du constat que la chanson constitue un vecteur privilégié d'acquisition linguistique pour les jeunes enfants, il propose la conception d'un répertoire annuel de chansons en occitan, pensé comme un outil progressif et structurant pour l'enseignement en immersion en langue occitane.

Ancré dans les principes fondateurs des écoles Calandreta, immersion linguistique, pédagogie active et transmission culturelle, ce répertoire s'appuie sur des critères didactiques et culturels.

Le démarrage d'une expérimentation de l'outil en classe a permis d'observer des effets positifs sur la participation spontanée des élèves, l'enrichissement de leur vocabulaire occitan et leur engagement dans les rituels quotidiens. Elle montre également l'intérêt pour l'enseignant de disposer d'un support organisé, souple et évolutif qui favorise à la fois la cohérence de l'année scolaire et l'adaptation aux besoins du cycle 1.

Ce mémoire ouvre ainsi des perspectives de développement pour la création de ressources pédagogiques occitanes en cycle 1, en lien étroit avec les réalités de terrain et les objectifs de revitalisation linguistique portés par le mouvement Calandreta.

Mots-clef : outil pédagogique - comptine - chant - maternelle - calandreta - occitan - bilinguisme - programmation chantée - langage oral - cycle 1

Resumit en occitan :

Aqueste memòri s'inscriu dins una dinamica de valorizacion e de transmission de la lenga occitana a través una apròchi pedagogica adaptat als enfants del cicle 1, dins lo contèxte especific de las escòlas Calandreta. A partir del constatat que la cançon es un vector privilegiat per l'aprendissatge lingüistic dels escolans, propausa la concepcion e la mesa en òbra d'un repertòri annadièr de cançons en occitan pel cicle 1, pensat coma un otís progressiu e estructurant dins l'ensenhament immersiu.

Enrasigat dins los principis fondadors de las Calandretas, immersion lingüistica, pedagogia activa e transmission culturala aqueste repertòri s'apièja sus de critèris didactics e culturals.

La debuta d'experimentacion de l'otís en classa a permés de mostrar d'efièches positius sus la participacion espontanèa dels escolans, l'enriquiment de lor vocabulari occitan e lor engatjament dins los rituals quotidians. S'agís tanben d'un supòrt util e evolutiu per l'ensenhair, que permet una coèrència annadièra e una adaptacion als besonhs del grop.

Aqueste trabalh dobrís de perspectives novèlas per la creacion de ressorsas pedagogicas occitanas en cicle 1, en ligam estrech amb la realitat del terren e amb los enjòcs de revitalizacion lingüistica portats pel movement Calandreta.

Mots-claus : aisina pedagogica - comptina - cant - mairala - calandreta - occitan - bilingüisme - programacion cantada - lengatge oral - cicle 1

« Cossí crear un repertòri cantat per fin de favorizar e melhorar la
lenga occitana en mairala a Calandreta ? »

Julia Pastor

MERCEJAMENTS

Abans de començar vòli primièr mercejar lo meu director de memòri lo Sénher Gèli Arbousset que m'acompanhèt per la realizacion d'aquel trabalh.

Vòli mercejar la Ania Tobena, que me balhèt la lenga e que me permetèt de prene consciéncia qu'èra plan encorada al mai prigond de ieu. Mercés per la molonada d'oras passadas a mos costats per caduna de las etapas nombrosas d'aquel camin de lenga.

Vòli mercejar lo centre de formacion APRENE que me permetèt de rendre possible aquel projècte e en particular als paissèls e bailes que m'an aculhit e acompanyat dins la lor classa.

Vòli mercejar los regents pels escambis nombroses e fructuoses.

Vòli mercejar la còla pedagogica de l'escòla de la Calandreta La Garriga de Ginac per l'ajuda bèla. Una pensada pels calandrons que cantèron totjorn amb vam dins la classa long d'aquelas doas annadas.

Enfin, un mercé infinit a la familha, en particular a la maire per l'ajuda de cada moment, a ma calandrona de filha que me menèt sul camin de Calandreta e que m'encoratgèt, sens desmembrar l'òme.

Als de la familha que son pas pus aquí, al paire e als grands per aquel polit eiretatge lingüistic e uman.

ENSENHADOR

ABANS PROPAUS	1
----------------------------	----------

INTRODUCCION.....	3
--------------------------	----------

I – ENCASTRE TEORIC E INSTITUCIONAL.....	4
---	----------

1.1 Los enjòcs de l'ensenhament de l'occitan en escòla Calandreta	4
--	----------

1.1.1 Lo contèxt : Calandreta e la pedagogia	4
--	---

1.1.2 L'occitan, la lenga d'una cultura, la de proximitat	4
---	---

1.1.3 La plaça de la lenga	5
----------------------------------	---

1.1.4 L'intensitat del contacte lingüistic	5
--	---

1.1.5 L'interès d'un esvelh tre tres ans : lo concèpte del periòde critic	6
---	---

1.1.6 La lenga per comunicar	7
------------------------------------	---

1.2 L'aprendissatge lengatgièr en cicle 1	8
--	----------

1.2.1 Enriquir lo vocabulari	8
------------------------------------	---

1.2.2 Desvolopar la sintaxi	8
-----------------------------------	---

1.2.3 Articular distintament	9
------------------------------------	---

1.2.4 Produir de discorses variats	9
--	---

1.2.5 Passar de l'oral a l'escrich : s'aprestar a aprener a legir; aquiescir las abiletats fonologicas e lo principi alfabetic	9
--	---

1.3 Las aisinas de classa per afortir la lenga	10
---	-----------

1.3.1 Los jòcs de motricitat e las danças	10
---	----

1.3.2 La poesia	10
-----------------------	----

1.3.3 La pedagogia institucionala e las presas de paraulas	10
--	----

1.4 Lo cant coma aisina d'aprendissatge lingüistic	11
---	-----------

1.4.1 Las cançons e las comptinas, aisinas de tria	11
--	----

1.4.2 Definicions : comptina e cançon	12
---	----

1.4.3 La diversitat de las comptinas	13
--	----

1.4.4 La activitats lingüisticas	14
--	----

II – L'ENCASTRE METODOLOGIC : CONCEPCION D'UN REPERTÒRI ESTRUCTURAT DE CANTS	17
---	-----------

2.1 Caminament e concepcion	17
--	-----------

2.1.1 Cap a la problematica : una programacion, perquè e cossí far ?.....	18
---	----

2.2 La problemàtica	19
2.2.1 La qüestió de recerca	20
2.2.2 Les hipòtesis de recerca	20
2.2.3 El context de recerca	21
2.3 El corpus de donades, presentació del protocol	21
2.3.1 La cronologia de les etapes de la metodologia	21
2.3.2 De la selecció a l'elaboració del qüestionari	22
2.3.3 La presentació dels resultats esperats	25
2.3.4 La taula en forma dels resultats obtinguts i anàlisi	45
2.4 De la selecció a la creació de l'obra	48
2.4.1 L'anàlisi dels béns : criteris de selecció dels béns	48
2.4.2 L'elaboració de l'obra, etapes de creació : recerca, test, ajustament	49
III – L'EXPERIMENTACIÓ : TAULA EN OBRA I RETORNS	
3.1 L'expertesa : retorns qualitius	57
3.1.1 La selecció dels experts	57
3.1.2 La selecció dels entorns : contexte	58
3.1.3 Els objectius dels entorns : impressions, límits	59
3.2 Límits i perspectives	59
3.2.1 Les remarques cap a l'arquitectura	59
3.2.2 Les remarques cap al contingut (lingüístic, cultural, disciplinari)	60
3.2.3 El balanç dels entorns	60
3.2.4 L'anàlisi cap als entorns i millores pensades	61
3.3 Experimentació en classe	61
3.3.1 El context d'experimentació	62
3.3.2 De la selecció a l'experimentació	62
3.3.3 Les observacions de terreny : reacció dels nens, apropiació, progrés lenguatgiers, engatjament	63
3.3.4 L'avaluació possible pel següent	63
3.3.5 Les reflexions personals i perspectives	64
CONCLUSIÓ	66
BIBLIOGRAFIA	67
ANNEXES	70

*« Considèran que lo cant ven d'una sorsa misteriosa que tòca l'ensem de la creacion, umans,
animals, plantas, arbres e totes los que l'entendon.
Dins la tradicion del conte se ditz que tot çò qu'a de seva canta. »*

Clarissa Pinkola Estés, Femmes qui courent avec les loups, éditions Grasset

ABANS PROPAUS

Mon rescontre amb l'occitan es pas un azard vertadièr. Cal tornar en arrièr dins l'istòria familiala per fin d'anar a la sorga d'aquel camin un pauc torçut mas çaquela traçat e que sona ara coma una evidéncia. A l'ostal, se parlava francés pasmens l'occitan m'acompanhava dempuèi totjorn sens o saupre vertadièrament, aquò coma un fum de monde nascuts dins de la nòstra region. Quand sosqui al camin de lenga me disi que totjorn l'ausiguèri e empleguèri de mots en « patés » sens me pausar de questions. L'occitan dins l'enfança èra d'en pertot mercés a d'expressions idiomáticas que lo paire utilizava, el que parlava l'occitan amb los amics, los que trabalhavan la tèrra e los vièlhs del vilatge. La lenga èra tanben ligada a la menina. Aquela lenga la coneissiá plan, èra sa lenga mairala, la de sos parents Loserencs dempuèi mantuna generacion.

La seguida de mon istòria d'amb la lenga e la cultura occitanas s'es facha tardièrament, en 2012, quand la filha nasquèt. Foguèt per ieu un moment cap a la lenga : aguèri per besonh de conéisser mièlhs las rasigas per las poder partejar lo temps vengut amb ela. Es naturalament que cabussèri dins l'istòria de la familha amb de collectatges que fasiái cada còp qu'èra possible. Comencèri atamben de dessenhlar l'arbre genealogic fach de mantuna tèrra, mantuna lenga. Las annadas passèron mas lo temps de soscar a l'escolarizacion de la filha venguèt lèu. L'escòla Calandreta s'impausèt coma una evidéncia. M'endralhèri alara a la descobèrta de la lenga. Pauc a cha pauc, al biais d'un tafurari, faguèri lo ligam entre los aprendissatges novèls e los mots que teniái del parlar familial, descobriguèri alara la musica occitana que venguèt lèu omnipresenta.

Lo percors de calandrina per far de regenta a Calandreta comencèt en 2021. Aquel caminament me menèt a la dintrada escolara de setembre 2022 dins lo vilatjòt de Cornonterrallh, a costat de Montpelhièr comencèri la vida de regenta dins una classa unenca pichòta de mairala. Ne faguèri de rescontres occitans aquela annada e aguèri l'astre de menar un fum de projèctes cap a la cultura e al cant : i apresteri lo ritual de Martror, lo Nadal occitan, lo carnaval e la preparacion d'un projècte contat e cantat amb coma mira la mesa en lum del pichòt animal totemic de l'escòla.

A la dintrada 2023 integrèri la Calandreta de Gin hac situada en còr d'Erau, totjorn dins una classa de cicle 1. Aquí a mai d'integrar una escòla ont lenga e cultura ritman las periòdes, contunhèri tre la debuta de l'annada de faire cabussar los enfants dins la lenga en passant per las cançons: comptinas, cants, moments dançats e autras escotas musicalas ritmèron las jornadas. Cal dire que n'i a de cançons occitanas, per cada moment cultural, cada escasença, cada emocion. Me questionèri fòrça

cap a la lenga, a sa quantitat e a sa qualitat en classa. Ensagèri la mesa en plaça mantuna aisina per fin de la faire evoluir favorablement e de constatar mercé al « Termomètre linguistic » al cap d'aquelas doas annadas que la lenga i èra plan ancorada, que los enfants, pasmens pichons la parlavan e que mai d'aquò qu'èra puslèu de bona qualitat dins la classa. D'aquela question de la lenga ne faguèri lo còr de ma soscadissa. Cossí se fa qu'existís un escart tal en tèrme de qualitat de lenga d'una classa de mairala a l'autra ? Cossí melhorar la lenga dins la classa en cicle 1 e amb quinas aisinas ?

Aquí dins l'encastre d'aqueste Màster MEEF, cursus lenga regionala occitan, l'escasença me foguèt balhada d'anar mai luènh tant al nivèl de las coneissenças coma de las soscadissas cap a la lenga occitana en mairala.

INTRODUCCION

Alara que las lengas regionalas coneisson un reviuire d'interès mas demòran fragils de cap a la dominacion de las lengas estandardizadas, l'escòla jòga un ròtle essencial dins lor preservacion. Las escòlas Calandreta, establiments immersius en lenga occitana, s'inscrivon dins aquela dinamica de revitalizacion lingüistica, en associant una pedagogia alternativa a una transmission viva de l'occitan. Tre lo cicle 1, aquelas escòlas cèrcan a expausar los mainatges a una lenga rica, contextualizada e afectivament investida, condicion essenciala per un aprendissatge lengatgièr duradís. Dins aquela perspectiva, la cançon ocupa una plaça particulara. Ritual familiar del quotidian escolar, mescla oralitat, musicalitat e memorizacion, e constituís un vector poderós d'immersion lingüistica. A l'encòp esplech de socializacion e supòrt d'expression, la cançon facilita l'acquisicion d'estructuras lengatgièras, l'enriquiment del lexic e la familiarizacion amb las sonoritats pròpias a la lenga. Pasmens, los regents se truan de còps a una manca de ressorsas estructuradas en occitan adaptadas als plan joves mainatges, tant en tèrmes de nivèl que de progression pedagogica.

Aquel memòri s'inscriu dins una volontat de respondre a aquel besonh, en prepausant la concepcion d'un repertòri de cançons en lenga occitana, pensat per las classes de cicle 1. L'objectiu es doble : favorizar l'aprendissatge de la lenga dels escolans per una practica ritualizada e motivanta e porgir un esplech estructurant pels regents dins la començada de lor projècte immersiu.

La problematica que guida aquela recèrca es la seguenta : « Cossí crear un repertòri cantat per fin de favorizar e melhorar la lenga occitana en mairala a Calandreta ? »

Per i respondre, dins la primièra partida teorica d'aquel memòri farem la descripcion del camp d'estudi Calandreta, de las dralhas pedagogicas, de la plaça de la lenga, dels otisses a posita en cicle 1 e del ròtle que jòga lo cant en classa.

Puèi presentarem la metodologia de la creacion apuejat sul còrpus de donadas e l'analisi dels besonhs cap a la creacion de l'aisina.

Acabarem amb los retorns qualitatus ligats a l'expertisa d'aquel esplech, la debuta prometeira de l'experimentacion amb las primièras observacions de classa e las perspectives cap a sas melhoranças.

PRIMIÈRA PARTIDA

I – ENCASTRE TEORIC E INSTITUCIONAL

1.1 Los enjòcs de l'ensenhament de l'occitan en escòla Calandreta

1.1.1 Lo contèxte : Calandreta e la pedagogia

Calandreta son d'escòlas laïcas occitanas en immersion qu'aculhisson quasi 4000 mainatges escolarizats dins 67 escòlas, 4 collègis, 1 licèu repartits sus 19 departaments e qu'an per tòca d'assegurar una continuitat de la mairala cap al licèu. Los establiments Calandreta desvolopan una pedagogia del subjècte actor dins un grop, adaptada tant al primièr coma al segond gra. L'ensenhament dispensat es confòrme als programas oficials de l'Educacion Nacionala. Calandreta a per objectius d'installar las condicions d'un bilingüisme vertadièr en transmetent l'occitan al costat del francés. Desvolopa tanben dempuèi mai de 45 ans una pedagogia activa, dicha institucionala: la Pedagogia Calandreta. Es lo Rene Laffitte institutor, pedagòg, companhon de rota de las Calandretas qu'acompanhèt en 1996 la naissença e lo desvolopament de l'establiment APRENE que forma los futurs regents. A Calandreta lo mainatge singular es actor de sos aprendissatges mercès a la classa cooperativa que porgís de situacions estimulantas ricas d'interaccions, produccions e que multiplican los escambis amb lo grop classa e l'exterior. Per aquò far aquela pedagogia installa un encastre institucionalizat securizant, afortís o creà la fisança de l'escolan, l'estima de se, amb los espleches de las Tecnicas de Colectin Freinet (tèxt liure, jornal escolar, sortida de la classa...) e de la Pedagogia Institucionala (cencha, conselh...). (annèx 1 : La pedagogia Calandreta)

Calandreta s'apuèja sus 5 principis segon la Pedagogia Calandreta : 1. Sortir del monolingüisme 2. Esvelhar al plurilingüisme 3. Aculhir la lenga del subjècte 4. La lenga d'una cultura 5. Calandreta per aprene. (annèx 2 : La carta de las escòlas Calandreta)

1.1.2 L'occitan, la lenga d'una cultura, la de proximitat

« *Es a partir de l'ultralocal que tocam l'universal* » Salvador Dalí (apuèi MONTAIGNE). La lenga d'usatge a Calandreta es l'occitan qu'es la lenga d'un territòri, ligant d'una cultura millenària. Los aprendissatges son ancorats dins l'univèrs pròche dels calandrons. A Calandreta se malha amb l'environa, sortissèm de la classa, viatjam, fasèm de correspondéncia e pensam qu'aquò es

indispensable per faire viure als mainatges l'experiéncia de l'alteritat e de la dobertura. Per Calandreta es essencial de saupre d'ont venèm, ont avèm causit d'èsser, çò que lo luòc nos apren, qu'aquò balha tot lo sens a la coneissença e la reconeissença del Patrimòni Cultural Immaterial de l'umanitat. La Convencion internacionala de l'UNESCO per la salvagarda del patrimòni cultural immaterial del 17 d'octòbre de 2005 es estada aprovada per França per la Lei n°2006-791 del 5 de julhet de 2006, ditz que lo patrimòni cultural immaterial se manifestà dins las tradicions e las expressions orales, la lenga, las arts coma la musica, la dança, lo teatre, las practicas socialas, los rituals e eveniments festius, las coneissenças e practicas cap a la natura e l'univèrs o encara los saber-far ligats a l'artesanat tradicional. La definicion indica tanben que lo PCI es transmés de generacion en generacion, qu'es a l'encòp tradicional e viu. Aital los escolans aprenon a l'escòla en escotant, en mimant, en cantant e en parlant mas tanben en vivent l'occitan a l'exterior de l'encastre escolar pendent las temporadas e autres moments partejats. Los enfants s'avisan aital que l'occitan es una lenga que viu per una societat e una cultura.

1.1.3 La plaça de la lenga

Calandreta causiguèt l'immersion precòça tre lo començament en s'apiejant per l'essencial sus las òbras del psicolingüista Joan Petit (1929-2003) autor de « L'immersion, une révolution » (PETIT 2001). A Calandreta, l'occitan es la lenga de vida, la lenga per dire e per se dire. Aquela pedagogia de la paraula es ligada naturalament amb l'immersion. Lo vai-e-vèni regular entre la classa e lo mond de la recèrca permetèt d'elaborar una pedagogia vertadièra de l'immersion, es a dire lo desenvolopament d'estrategias eficaças per l'ensenhament en occitan : contrastivitat mesurada, estatut de l'error, exposicion intensiva e continua a la lenga... Las escolas Calandreta velhan a sonhar la preséncia e la qualitat de la lenga, dins la classa e a l'endefòra.

1.1.4 L'intensitat del contacte lingüistic

« Dins cada establiment Calandreta, l'occitan es lenga ensenhaira e lenga ensenhada, tant a l'oral coma a l'escrich. » Segon Gilbert Dalgalian psicolingüista especializat dins los auto-aprendissatges precòces de lengas. Ditz que l'aprendissatge d'una lenga segonda es exigent d'un punt de vista cognitiu, afectiu, auditiu e fonatòri *« aprene una lenga sollicita l'afectivitat de l'enfant, la psico-motricitat, los sons, la prononciacion, l'ausida. Aquò sollicita tanben las categorias intellectualas, cognitives. Lo dròlle es sollicitat de tota part, dins tot son èsser. Un aprendissatge tant exigent que l'aprendissatge d'una lenga demanda una environa portaira. »* (DALGALIAN 2009 : 11) Mantun

biais es recomandat per l'Educacion Nacionala, per fin d'aprene una lenga diferenta de la o las lenga(s) mairala(s). Aquí parlam a Calandreta de l'aprendissatge immersiu qu'es una exposicion intensa a la lenga cibla per activar las estrategias naturalas d'acquisicion d'una lenga, una practica intensa e regulara que permet als enfants de la parlar amb mai d'aise. Aquel aprendissatge se pòt comparar a lo de la lenga mairala. Lo nivèl minimum d'exposicion a la lenga d'aqesir es pausat dins l'encastre de l'immersion precòça a Calandreta. Segon lo professor Joan Petit una progression d'acquisicion tròp lenta s'acabariá per un fenomèn d'interferéncias dins l'aprendissatge. Per el una lenga per èsser apresada d'un biais immersiu, deu èsser presentada d'un biais instrumental e non pas frontal que lo cervèl intègre mièlhs una lenga s'es una aisina per aquesir de coneissenças. Parlam doncas d'un ensenhament en lenga e pas mai de la lenga. Dins lo cas d'un aprendissatge en classa mairala immersiva se ditz bilingüisme precòç successiu, designa la situacion d'un mainatge qu'a ja en partit aquesit una primièra lenga e n'apren una segonda d'ora pendent l'enfança. Aquò balha en general un bilingüisme fòrt (o bilingüisme additiu). Çaquela cal daissar lo temps d'aprene aquela segonda lenga perque lo mainatge l'apren dins lo meteis temps qu'apren a parlar. Aquò vòl dire que lo desenvolopament lengatgièr del mainatge es en partida bilingüe.

1.1.5 L'interès d'un esvelh tre tres ans : lo concèpte del periòde critic

D'après lo professor Joan Petit « *un bilingüisme vertadièr pòt pas èsser que precòç...* ». La capacitat d'acquisicion lingüistica del pichon baissa amb l'atge. « *Aquel atge limit es de 5 ans* », « *L'acquisicion tardièra d'una lenga segonda mena pas jamai a un escac total, mena pas qu'exceptionalament a una competéncia de comunicacion vertadièra* » (PETIT 2001 : 42)

L'environment lingüistic e cultural estructura e modèla lo cervèl de l'enfant pichon. Fins a tres ans las rets neuronals se creàn, parlam de bilingüisme real. Las interaccions lengatgièras que lo nenon realiza amb son mitan familial e social li permeton d'utilizar de ligasons sinapticas e per repeticions dels mots, ensages, rectificacions e aproximacions. Aital se van estabilizar al detriment d'autras connexions non utilizadas e donc perdudas. S'agís d'una transformacion de las potencialitats neuronals en sabers-far e sabers. L'environa favoriza l'estabilizacion dins lo cervèl de las capacitats de discriminacion. « *Aprène es s'especializar, es eliminar los autres possible* ». (DALGALIAN 2012) Per el, après sèt ans, tot aprendissatge d'una lenga se farà pas mai per aquela desmarcha empirica e intuitiva d'ensages/errors e passarà forçadament per la lenga mairala (traduccion implicita), doncas per nosautres lo francés qu'es la lenga dominant.

1.1.6 La lenga per comunicar

Al nivèl desvolopament, lo mainatge jove ten las capacitats e las motivacions per poder comunicar. Al cicle 1 aquela comunicacion, compreneson e expression, se far quasi sonque a l'oral e l'aprendissatge d'aqueles dos saber-far necessita una progression. Michèle Garabédian « Apprendre une langue quand on en parle déjà une. Quels enseignements pour quels apprentissages à l'école primaire ? » (GARABÉDIAN 1996 : 35) prepausa un programa d'aprendissatge de lenga estrangiera a l'entorn de 4 axes bèls :

-« Desvolopar e alargar las capacitats comunicativas e lengatgièras. »

Per balhar de sens, lo jòc es utilizat coma un dialòg, un escambi verbal. Pels jòcs e los rituals lo mainatge va ausir, memorizar e dire a son torn. Es mercés a aquel lengatge en situacion que lo mainatge comprendrà, memorizarà e aital desvoloparà son lexic.

-« Desvolopar e alargar las capacitats motritz e psicomotritz a partir de las activitats d'orientacion dins l'espaci e dins lo temps (desvolopament de l'esquèma corporal, grafisme). »

Se farà amb de rondas cantadas e de cants mimats per exemple.

-« Desvolopar e afortir la socializacion, pels rituals, las activitats, jòcs a dos o a mai d'un, l'escota de la paraula de l'autre, la descobèrta d'autras practicas culturalas e lengatgièras.»

Se pòt pensar als jòcs tradicionals, a las formulas de cortesiá o als temps de paraula coma los institucionals. Las comptinas, los jòcs cantats e dançats son tanben d'escasenças bèlas d'utilizar e dintrar dins la lenga pel plaser que s'i pren : dialogar d'un biais ritual, dire o cantar en faire tal gèst, en mimant tala activitat e per aquel mejan memorizar los mots, los sons, las frasas, las intonacion.

- « Desvolopar e alargar los saber-aprene : saber escotar, metre en relacion, comparar, associar, anticipar, classar, imitar, repetir, imaginar, crear, escambiar, ... per venir ciutadan.»

L'escòla mairala es lo luòc ont los mainatges venon escolans, dins aquela estructura se socializan e s'escolarizan. Bastisson lor identitat, pauc a chac pauc, cadun serà capable de reconéisser çò que (lo) distinguís d'autres , se farà reconéisser coma persona mas tanben s'integrarà a un grop. Aquel grop classa serà portaire de riquesas e de constrenchas, cadun amb de dreches mas tanben d'obligacions. Per la socializacion l'escolan prendrà consciéncia que fa part d'una comunautat a la quala son ligats una istòria e un espaci. Aquela foncion de socializacion se bastís progressivament dins la classa e se pòt desvolopar per l'aprendissatge de la lenga e d'una cultura comuna occitana. (PORCATIER 1996)

1.2 L'aprendissatge lengatgièr en cicle 1

Las instruccions oficialas balhan d'informacions importantas en çò que concernís l'acquisicion del lengatge oral al cicle 1 en França segon lo programa de l'Educacion nacionala (BO n°25 du 24 juin 2021) e rapòrt al domenis d'aprendissatge 1 : Mobilizar lo lengatge dins sas dimensions totas.

1.2.1 Enriquir lo vocabulari

L'enriquiment lexical a l'escòla mairala a coma mira de menar lo mainatge a parlar mai e mièlhs. Aital l'extension e l'aprigondiment del vocabulari son al còr dels aprendissatges lengatgièrs a l'escòla mairala e devon èsser ensenhats explicitament dins de tempses d'aprendissatge especifics. A mai dels mots descobèrts, de las rets lexicalas causits pel regent, devon èsser elaborats d'un biais soscat, planificat e progressiu, pendent l'annada escolara e sus l'ensemble del cicle. La progressivitat de las adquisicions implica de començar pels mots relatius als actes del quotidian, a las activitats de la classa e a las relacions amb los autres. Los diferents domenis trabalhats a l'escòla ofrisson naturalament la possibilitat de descobrir de camps lexicals variats, mas abans tot en relacion amb lo viscut e los interèsses dels mainatges. Cada ret lexicala trabalhada deu necessàriament èsser compausat de vèrbs, de noms, d'adjectius, de mots gramaticals e d'expressions (EDUSCOL - BOEN n°2 du 26 mars 2015 Programme de l'école maternelle). Es aital, e tre la dintrada en mairala, que l'escolan se va apropiari pauc a chac pauc un vocabulari mai expandit, mai precís e especific dins totes los domenis d'ensenhament. Per aquò far las sequéncias d'ensenhament del vocabulari se devon debanar en quatre etapas essencials : 1.Portar de mots novèls dins totes los domenis 2.Estructurar lo lexic per percebre los ligams semantics e morfologics que los mots entretenon entre eles 3.Far memorizar per d'activitats dedicadas 4.Reutilizar lo vocabulari après dins las activitats oralas.

1.2.2 Desvolopar la sintaxi

« La sintaxi participa a l'organizacion de las idèas, permet de dintrar en interaccion amb las autras en produsissent un enonciat qu'aja de sens. L'aptitud a anar al delà de la simpla juxtaposicion dels mots que caracteriza lo lengatge dels mainatges, en los ordenant e en los religant, permet a l'escolan un apròchi progressiu de l'organizacion de la frasa e una primièra descobèrta de la gramatica per la manipulacion e l'utilizacion de la lenga. » (EDUSCOL - Programme de l'école maternelle). Pendent son percors a l'escòla mairala e en ligam estrech amb l'aprendissatge del vocabulari que s'ensenha en context. L'escolan va desvolopar la sintaxi orala guidat pel regent per

diversificar los pronomes qu'emplega, bastir un sistèma de temps de mai en mai eficaç, formular de frasas simplas e cortas dins un primièr temps, puèi de mai en mai complèxas.

1.2.3 Articular distintament

A lor dintrada a l'escòla, los mainatges son pas totjorn en mesura de prononciar coma cal totes los mots. Pendent las tres annadas de cicle 1, van aprene a prononciar pauc a chac pauc los mots per fin que se pòscan far comprene per un interlocutor. Una bona prononciacion melhora la comunicacion amb las autras, es tanben un predictor per aquerir la consciéncia fonologica e lo principi alfabetic.

1.2.4 Produzir de discorses variats

« Mercés al desenvolopament de sa sintaxi orala e a l'enriquiment de son lexic, l'escolan va produire de formas novèlas de discorses e va progressivament passar de lengatge de las conversacions ordinàrias a un lengatge de mai en mai precís e estructurat per fin de descriure una situacion en lengatge d'evocacion. » (EDUSCOL - Programme de l'école maternelle) L'escòla va li balhar tanben l'escasença d'aprene a s'adaptar a sos interlocutors e a participar a d'escambis per soscar amb los autres.

1.2.5 Passar de l'oral a l'escrich : s'aprestar a aprene a legir, aquesir las abiletats fonologicas e lo principi alfabetic

L'escòla mairala a coma objectiu de desenvolopar d'abiletats lengatgièras e cognitives de escolans per que dintren a l'escòla elementària d'un biais eficaç dins l'aprendissatge de la lectura e de l'escritura en elementari. Per poder legir e escriure, los escolans devon realizar doas grandas adquisicions :

-la consciéncia fonologica, que permet d'identificar las unitats sonòras constitutivas de la lenga. Per aquò far cal que l'escolan siague capable de manipular e d'isolar d'un biais intencional las unitats fonologicas d'un mot (sillaba, ataca, rima, fonèma);

-lo principi alfabetic qu'establís un ligam entre los signes que son las letras e grops de letras e los sons. Aquel passatge de las letras als sons es indispensable per accedir puèi al sens, finalitat de la lectura. L'adquisicion de la consciéncia fonologica e del principi alfabetic necessita de descobrir las letras : lor nom, lor forma e lor son.

Aqueles aprendissatges, dins lors diferentas compausantas, constituïsson un enjòc essencial a l'escòla mairala, un primièr pas cap a l'accès a la representacion fonetica portada per la letra que permet de constituir los primièrs ligams entre l'oral e l'escrich.

1.3 Las aisinas de classa per afortir la lenga

Faguèrem la causida de pas faire una tièra exhaustiva dels otís per afortir la lenga a posita dels regents, mas puntarem puslèu los que fan lo mai resson amb la question de recèrca del nòstre memòri : jòcs de motricitat e danças, poesia e cant.

1.3.1 Los jòcs de motricitat e las danças

Las activitats motritz e de danças encoratjan los enfants a exprimir lor pensadas e sentits a través de mots, de gèstes e autres movements. Favorizan l'utilizacion de vocabulari e expressions novèlas. Lo moment de motricitat es doncas tanben un supòrt fòrça interessant per far passar un vocabulari especific e a l'encòp ritualizat. Lo Ministèri preconisa 30 a 45 minutas de motricitat cada jorn. Aquels moments prenon mantuna forma segon los luòcs de practicas e possibilitats materialas : sortir de la classa, danças occitanas, percors de motricitat, jòcs collectius... Son de moments privilegiats per fin d'integrar lo lexic del còs, de l'espaci, del material e los vèrbs d'accion (còrrer, sautar, lançar...). Quand los enfants executan las accions fisicas en responsa a las instruccions verbalas, assòcian los mots als movements aital aprenon d'un biais concrèt ancorat dins la memòria.

1.3.2 La poesia

La poesia expausa los mainatges a de mots novèls e a d'estructuras lingüisticas variadas. Contribuïsson aital a enriquir lor vocabulari e a melhorar lor compreson del lengatge. Las rimas e los ritmes presents dins las poesias ajudan los mainatges a desvolopar lor sensibilitat fonologica. Dins la classa de mairala son de poèmas simples e cortets que son seleccionats, amb de rimas e un lengatge accessible. La poesia es tanben lo supòrt privilegiat dels enregistraments qu'utilizam per avalorar la lenga dins lo contèxte de l'avaloracion prevista dins l'encastre de las escòlas Calandreta en fin de cicle 1, « Lo camin de le lenga dels calandrons », amb coma toca d'anar cap a la validacion d'un nivèl de lenga aprendís 1 en fin de cicle 1. (annèx 3 : camin de lenga dels enfants)

1.4 Lo cant coma aisina d'aprendissatge lingüistic

1.4.1 Las cançons e las comptinas, aisina de tria

Las comptinas, rondas, breçairòlas, formuletas e autras cançons infantilas apartenon a la tradicion orala e se transmeton dempuèi de generacions. Constituïsson un genre musical e participan d'un biais ludic a l'aprendissatge de la lenga. Las comptinas son fòrça utilizadas en mairala e lor interès primièr es lo plaser suscitât pel cant. Los mainatges aïman aqueles moments de cants, de plaser de l'aurelha, de la boca e del còs. Aital parlan Jean-Marie Gauthier e Chritelle Lejeune dins una recèrca de psicologia clinica « *las comptinas, ni vertadièrament poesias, ni vertadièrament cançons, son fòrça mai qu'un simple jòc e permeton d'endralhar lo lengatge, nombres, nocions d'espaci/temps, motricitat e sociabilitat e aquèl, tre la grèpia e l'escòla mairala. An donc una accion educativa reala. S'agís donc d'un instrument pedagogic important, a la disposicion de las personas intervenent de prèp o de luènh dins lo desvolopament d'un mainatge.* » « Les comptines et leur utilité dans le développement de l'enfant Nursery rhymes and their usefulness in the child's development » (GAUTHIER e LEJEUNE 2008 : 420) Los objectius i son nombroses coma de memorizar lo lexic e d'estructuras sintaxicas que pòdon èsser tornar investidas dins d'interaccion parladas; de situar de regularitats dins la lenga a l'oral o s'entraïnar a discriminar e prononciar corrèctament los sons. Las melodias e los ritmes de las cançons permeton als escolans de s'acostumar als sons de la lenga; de memorizar un repertòri de comptinas e de cançons; de jogar amb la votz sol e amb los autres; de situar e de reproduir corporalament o amb sa votz de formulas ritmicas simplas; d'exprimir lors emocions; d'explorar tradicions, costumas e istòria d'un territòri. Mejan d'expression privilegiat, lo cant quand es supòrt de lengatge, es donc tanben un otís de comunicacion amb de foncions diversas per fin de transmetre los sabers, actualizar la memòria collectiva o informar.

Aital, a Calandreta dins las classas de cicle 1 s'apren la seguida dels jorns de la setmana, la dels meses de l'annada, o la comptina numerica per exemple en cantant qu'es fòrça mens fastidiós e plan mai eficaç que de l'aprene de còr. Un estudi de « Songs as an aid for language acquisition » confirma que l'activitat motivanta es fòrça ligada a l'emocional que constituís lo cant. (SCHON E AL : 2008) Pòt beneficiar a l'aprendissatge d'una lenga, particularament a la debuta de l'aprendissatge, quand se descobrís de mots novèls. Lo cant pòt aital ajudar a l'acquisicion del lengatge per almens doas rasons : l'impacte emocional del cant qu'a un efiech sul nivèl d'activitat e d'atencion; la melodia qu'ajuda a la discriminacion fonologica mercés al ligam entre ritme e decopatge sillabic.

Per aquelas rasons e tanben e subretot pel plaser partejat de cantar, volguèrem balhar als cants e comptinas una importància particulara dins la classa.

1.4.2 Definicions : comptina e cançon

Quand evocam lo mot comptina, pensam sul pic a las cançonetas d'enfança. Las formas d'aquelas son tament diversas qu'es pas evident de pegar una definicion universala de las comptinas.

Se cercam sus tres sorgas diferentas i trobam :

-Larousse : nom féminin (de compter)1. Formule que récitent les enfants pour déterminer, par le compte des syllabes, celui à qui un rôle sera dévolu dans leurs jeux. 2. Poésie enfantine simple et rythmée.

-L'académie Française : nom féminin: xxe siècle. Dérivé de compter.1.Petit texte rimé que les enfants chantent ou récitent avant de commencer un jeu, en comptant les syllabes pour déterminer celui ou celle qui doit y jouer un rôle particulier. 2.Poésie courte et rythmée, d'inspiration naïve.

-Le Robert : nom féminin : Formule enfantine, chantée, parlée ou scandée (ex. am, stram, gram).

La cançon ela, es considerada puslèu coma una produccion escricha compausada de paragraphes (paraulas) amb un repic e de coblets. Aquela es facha per èsser cantada.

Se cercam tanben la definicion sus tres diferentas sorgas i trobam :

-Lo Larousse : (n.f)1. Poème à chanter composé de stances égales appelées couplets, séparées généralement par un leitmotiv, le refrain.

-L'académie Française : nom féminin xiiie siècle. Du latin cantio, cantionis, « chant d'un être humain, son d'un instrument ». 1.Poème accompagné de musique. 2.Petite pièce de vers destinée à être chantée, généralement divisée en couplets et comportant un refrain.

-Le Robert: chanson nom féminin 1.Texte mis en musique, souvent divisé en couplets et refrain, destiné à être chanté.

Aital dirèm que la comptina es un cort poèma o una cançon pels mainatges, sovent ritmada e rimada, qu'es sovent simpla, amb de tèmas ludics, educatius o narratius e sovent utilizada dins los contextes familials o educatius. Es generalament acompanhada de gèstes o de movements çò que la rend interactiva e favoriza l'aprendissatge pel jòc. Servís sovent a introduire de concèptes de basa, a desvolopar lo lengatge e a favorizar la memòria per la repeticion e lo ritme.

Una cançon ela, es una òbra musicala que pòt èsser destinada a un public de tota mena. Es generalament mai complèxa e pòt abordar una varietat bèla de tèmas. La cançon pòt aver d'estructuras variadas, coma de coblets e de repics e es doncas pas necessàriament destinadas als mainatges.

Constatam pasmens se las definicions varian un pauc que cant e comptina an mantun punt comun mentre que la comptina es destinada als mainatges, es majoritàriament cantada e coma l'etimologia o indica (comptina ven del latin « computare » que significa comptar), servís a comptar amb una forma basada sul ritme e rima que se repetisson. La comptina amb la formula simpla repetida jos una forma musicala, es una aisina perfècha de classa qu'assòcia lengatge e cant. Sa transmission orala la rend accessible a totes.

1.4.3 La diversitat de las comptinas

La fòrça de las comptinas es que creisson amb lo mainatge. En efiech, las comptinas seguisson un aprendissatge ierarquic, la tièra de comptinas depend de l'atge del mainatge coma de sas capacitats. Evoluisson amb el e li pòrtan facilitats dins sos aprendissatges futurs subretot dins los domenis cognitius, psicomotors e socials. Existís un nombre impressionant de comptinas occitanas qu'an totas de caracteristicas pròpis que se pòdon classificar. Podèm pas aquí precisar lor nombre exact, perque l'oralitat dominava un còp èra e fòrça comptinas son estadas transmesas oralament de generacion en generacion, sovent amb de variants localas (lengadocian, gascon, provençal, etc.). Çò que podèm dire çaquela es que los recuèlhs de comptinas occitanas son nombroses mas sovent parcials, pensam pasmens qu'existís mantuna centena de comptinas occitanas conegudas, d'unas publicacions ne recensan entre 200 e 400, quitament mai se s'incluguèt las cançons infantilas, jòcs cantats, breçairòlas, etc. De collèctas etnolingüísticas coma las de l'IEO – Institut d'Estudis Occitans contunhan a far remontan de tèxtes inedites.

Cadun segon son vejaire causirà las que li convenon. Las comptinas permeton als mainatges de jogar amb los nombres, los mots e d'aprene de concèptes. Dins la comptina, la lenga i es intensament viva. La comptina s'apren plan, se reten, se ditz per jòc, en totas circonstàncias.

1.4.4 Quinas activitats lingüísticas ?

Dins un encastre pedagogic, la comptina ven un esplech transversal que pòt èsser utilizat a l'oral coma a l'escrich, e aquò, per una diversitat granda d'activitats. Prepausam doncas d'activitats lingüísticas que se pòdon èsser començadas a partir d'una comptina per tal de sostener e enriquir l'aprendissatge de la lenga.

1) Localizar un mot dins una frasa

Far repetir lo mot localizat de cada lista, demandar als escolans d'identificar una sillaba ca, un fonèma /c/ comun als 3/4 mots prepausats camèl, caval, calhau. Faire o non tota partida de la comptina. Far escotar cada lista e demandar als escolans de levar lo det quand ausisson lo mot contenent aquela sillaba / aquel fonèma dins la lista camèl, batèl, calhau, rit, forqueta. Es possible de far escotar un segond còp la lista e de demandar als escolans de memorizar lo mot e d'o dire. Validar en fasant repetir lo parelh de mots contenent la sillaba / lo fonèma vedeta: capèl / rit.

2) Memorizar una frasa

Escotar mantun còp la frasa. La far repetir mot après mot per plan metre en plaça la prononciacion de cadun d'aqueles mots. Puèi far repetir per grops de mots e enfin dins son integralitat de mai en mai lèu.

3) Jòc del resson

Cap e cap o en cercle amb un escolan al mitan. Lo menaire comença de dire la comptina en picant dins sas mans puèi sus sas espatlas, genolhs... Los autres lo devon imitar.

4) Mots en rimas

Èsser capable d'associar un parelh de mots avent una rima identica.

5) La sillaba dins lo mot

Far repetir lo mot localizat abans l'escota. Levar la man quand s'ausís la sillaba dins los mots prepausats.

6) Lo jòc De la boca a l'aurelha

Aquel jòc es l'equivalent del jòc « De la boca a l'aurelha ». Aquela activitat consistís a far passar d'un escolan a l'autre un mot, un grop de mots o una frasa. Quand la frasa arriba al darrièr escolan la repetís a-z-auta votz e l'ensenhairaire valida la prononciacion. Aicí, s'agís d'una frasa de la comptina.

7) . Crescendo e decrescendo

Per afortir lo trabalh sus las sonoritats, se poirà far repetir los grops de mots diluns / dimars, dimècres... dels efièches de ressonància e en jogant sul crescendo e decrescendo de la votz.

Exemple 1 : diLUNS, diMARS, diMÈCRES, diJÒUS, diVENDRES, diSSABTE, diMENGE

Exemple 2 : DILUUUUUNS, DIMAAAAARS, DIMÈÈÈÈÈCRES, DIJÒÒÒÒÒUS,
DIVEEEEEENDRES, DISSAAAAABTE, DIMEEEEEENGE

8) L'intensitat / lo volum sonòr

Per afortir lo trabalh sus las sonoritats, se poirà far repetir los grops de mots diluns / dimars, dimècres....en jogant l'intensitat / lo volum sonòr. Exemple 1 : DILUNS, dimars, DIMÈCRES, dijòus, DIVENDRES, dissabte, DIMENGE

9) Dire... en un sol mot / en descompausant las sillabas

Per afortir lo trabalh sus las sonoritats, se poirà far repetir los grops de mots diluns / dimars, dimècres... en jogant la velocitat d'elocucion

Exemple 1 : DI / LUNS, DI / MART, DI / MÈ / CRES, DI / JÒUS, DI / VEN / DRES, DI / SSA / BTE, DI / MEN / GE.

Exemple 2 : diluns, dimars, dimècres, dijòus, divendres, dissabte, dimenge

Exemple 3 : DI / LUNS, DI / MART, dimècres, DI / JÒUS, DI / VEN / DRES, dissabte, DI / MEN / GE.

10) L'accent de mot

Escotar e frapar dins las mans sus la sillaba accentuada (mots ja coneguts)

11) Al singular o al plural ?

Escotar una lista de mots e demandar als escolans s'aqueles mots son al singular o al plural.

Cossí far per dire qu'un mot es al singular o al plural. Quand i a un lapinon s'ausís... quand i a de lapinons s'ausís...Far escotar una lista 1 al singular. Quitament causa amb la lista 2 al plural. La lista 3 es una mescla de las doas primièras listas. Demandar als escolans de notar sus la lausa singular o plural (S o P) en foncion dels mots ausits. Al moment de la validacion, far repetir los mots en insistissent sus las desinèncias del plural.

12) Discriminar lo son inicial

Totjorn far referéncia al mot marca e a son simbòl. Lo far repetir per o metre dins l'aurelha e la boca dels escolans, e los concentrar abans aquela activitat novèla. Puèi far escotar las tres listas e demandar als escolans de memorizar los parells de mots contenant lo fonèma vedeta dins cada lista.

13) Comptina numerica, comptina a dets n°1

Dire en comptant sus sos dets, dire la fila numerica.

14) Comptina numerica, comptina a dets n°2

Comptina a dets o jòc de dets permetent l'aprendissatge del nom dels dets de la man en forma familiara.

15) Jòc dels silencis

S'agiguèt d'una activitat d'ajuda a la memorizacion de la comptina. « la mirgueta m'a mordut ...
..... La coquina m'a mordut »

16) Los sentiments

Arrèsta de rire ! (parlotejat) Arrèsta de rire! (en colèra) Arrèsta de rire ! (trist) Far escotar, reproduire, inventar ? las diferentas interpretacions (en parlotejant, en colèra, en essent trista).

17) Trabalhar los grops d'alen e l'intonacion de la frasa tot lo mond... sauputs la taula...

18) Jòc de l'intrús

Far repetir dins un mot localiza un fonèma vedeta. Se lèva la man quand s'ausís un mot contenent un fonèma diferent dins una lista prepausada.

19) Aprene a dire

Un escolan escota la frasa dicha siá en parlotejant, siá al ralentit, siá lèu.

20) Dire en trocejant la comptina

Aquela activitat permet de memorizar cada frasa de la comptina en començant en martelant lo tèxt.

21) Las ligasons

Far escotar un tèxt als escolans. Pendant una segonda escota, lor demandar de respectar las ligasons dins lo tèxt. Las auquetas... Per validar, far dire lo tèxt en corala. Puèi, a dos, los escolans s'entraïnan a dire la comptina en respectant las ligasons.

22) Cantar en dos grops

Grop 1, debuta de frasa; grop 2, fin de frasa.

23) De mai en mai lèu

Tap tarat taparà pas / tap pas tarat taparà Escotar mantun còp lo viralenga.

O far repetir mot après mot per plan metre en plaça la prononciacion de cadun d'aqueles mots.

Puèi far repetir per grops de mots: Tap tarat; Tap tarat / Tap tarat... Taparà / taparà; Taparà / taparà pas; taparà pas / taparà; Taparà pas; taparà pas / taparà ; Tap tarat taparà pas / Tap tarat taparà pas; Çò meteís per la fin del viralenga e en fin dins son integralitat... de mai en mai lèu. Amb de claves en segmentant las sillabas.

Etc...

Vesèm plan que la comptina constituís un esplech pedagogic preciós per desvolopar las competéncias lengatgièras dels escolans. Mercés a la forma brèva, ritmada e ludica, permet d'abordar d'aspèctes multiples de la lenga d'un biais progressiu e motivant : enriquiment del vocabulari, trabalh de la fonologia, estructuracion del discors... Dins l'encastre d'una desmarcha activa, variada e ritualizada, lo regent favoriza non solament l'acquisicion lingüistica, mas tanben lo plaser de jogar amb los mots. Atal, la comptina s'impausa coma un esplech fondamental dins lo despèrt a la lenga, qu'aquel siá en mairala o dins las primièras annadas de l'escòla elementària.

SEGONDA PARTIDA

II – L'ENCASTRE METODOLOGIC : CONCEPCION D'UN REPERTÒRI ESTRUCTURAT DE CANTS

2.1 Caminament e concepcion

Me soi d'ora demandada se l'aprendissatge del cant èra pas estat çò que foguèt per ieu la beluga que me permetèt de n'aprene aquela lenga occitana. De lengas ensagèri de ne'n aprene long de mon escolaritat e de mos viatges : anglés, espanhòl, creòl mas sovent sens vertadièra mestresa. Alara cossí explicar qu'aqueste còp aquel aprendissatge venguèt fruchós ? Segur las racinas joguèron un ròtle preponderant. Son la basa primièra a aquela enveja mai que fòrta d'aprene e que res podíá arrestar. Ven segurament de la volontat de faire viure la lenga de la familha e de la partejar amb la calandrona de filha alara pichoneta. Soi venguda de me dire qu'èra la motivacion, lo ligam a la lenga mai qu'ancorat prigondament que foguèt l'element favorizant. L'autre element, totjorn dins lo domeni de l'afectiu es lo ligam fòrt amb la persona que me balhèt la lenga e me m'ajudèt a caminar cap a aquel mestièr. Me soveni dels tots primièrs cors que faguèri, èrem alara qualques parents de la Calandreta Dagtenca a cabussar un còp la setmana lo ser dins l'aprendissatge de la lenga occitana amb per tòca primièra de poder seguir dins l'avenidor los devers dels nòstres enfants. S'agissiá alara mai de curiositat que d'una vertadièra set d'aprene. Son las cançons que foguèron la dralha d'aquels moments, moments d'escota per ensajar de comprene lo sens, per s'impregnar d'una prononciacion e mai tard d'un vocabulari e d'una conjugason. Las paraulas servissián coma supòrt de lectura, de dictada, de revirada. Aprenguèrem amassa tanben al ritme de las sasons los cants per acompanhar los moments de temporadas nombrosas festejadas en Agde pels calandrons. Es aital que lo camin cap a la lenga comencèt en cançon. Las musicas diversas escotadas foguèron lèu remplaçadas pels sons dels grops occitans « Du Bartas » foguèt lo primièr.

Qualques annadas aprèp quand dintrèri aprèp la capitada a la jurada al dintre del centre de formacion, APRENE, per faire de regenta, mon repertòri cantat èra ja plan consequent. Entre los cants qu'acompanhavan las temporadas, las escotas musicalas, concèrts, ràdio e autres balètis me farguèri inconscientament un repertòri cantat consequent que venguèt lèu una aisina bèla per mon mestièr futur de regenta.

Comencèri de conscientizar aquel trabalh pendent l'annada da formacion APRENE 1 en cantant, partejant, enriquissent aquel repertòri. Pauc a chac pauc alara que la lenga èra a se melhorar lo dubriguèri amb de cançons pan occitanas. Long d'aquel camin de lenga lo cant me portèt, es lo que

m'ajudèt a melhorar la prononciacion, que me permetèt d'enriquir cada jorn un pauc mai lo vocabulari, lo que m'ajudèt a afortir la conjugason etc. Son tanben los diferents biais de prononciar dels cantaires, d'accentuar, de faire petar los plurals que m'ajudèron a me melhorar. Naturalament quand aguèri en responsabilitat en APRENE 2 a la dintrada 2022 una classa de mairala, lo cant s'impausèt a ma practica coma una evidéncia. Faguèri regenta d'una classa unenca al dintre de la Calandreta « dels Petaçons » a Cornonterral, vilatjòt a costat de Montpelhièr. Foguèt una annada o lo projècte que metèri en plaça foguèt « cant e dança en classa » mercé a l'ajuda de papas cantaires occitans que nos acompanyèron dins la nòstra practica (annèx 4 : sesilha cant en classa). Las jornadas de classa foguèron alara ritualizadas a l'entorn dels cants coma : « lo portaire » per dire los jorns de la setmana, « lo pichòt trin » pels desplaçaments, la comptina numerica per comptar los jorns que passen e autras cançonetas dolças per se pausar. Los cants de classa los aviái ligats a las temporadas aprestadas long de l'annada : Martror, Nadal e Carnaval. D'autres cants èran eles ligats a de tematicas amb d'albums joinessa estudiats: sasons, bestiari, temps que passa o als projèctes qu'avèm seguits coma del projècte academic occitan. Lo projècte de fin d'annada bèl qu'avèm aprèsta a l'entorn del pichòt lop, animal totemic de l'escòla venguèt al mes de junh tampar aquela pagina plan rica d'aquela annada cantada en classa.

« Cornon dança per carrièra que lo lop es son amic, bis
Cornon dança per carrièra venetz totes cantar sul pic » bis

Mentre cantèri mai que sovent tant los enfants d'aquela classa pichoneta avián d'estrambòrd a cantar. Alara qu'èri soleta en classa a parlar la lenga dins aquela una classa unenca de mairala compausada de solament 12 escolans (1 GS, 1 MS, 8 PS, 3 TPS) e que l'ajuda teniá pas la lenga, lo nivèl de lenga dels enfants èra puslèu bon. Los enregistraments nombroses de cants, de d'unes moments institucionals (Qué de Nòu, Presentacion) e la resultat del « Termomètre lingüistic » que faguèri passa al mes d'abril a la calandrona de GS testimonièron d'aquela qualitat de lenga.

L'immersion, segur, joguèt un ròtle preponderant, lo fach que tres familhas èran occitanofònas tanben, mas bastava pas per explicar perquè la lenga s'èra plan encorada, es aital que comencèri alara a questionar la practica. Escambièri fòrça amb los regents en ensajant de téisser de ligams. Fin finala es la paraula d'una familha d'un calondronet d'a pena 2 ans e mièja e qu'aviá fach la dintrada quelques setmanas abans que me faguèt soscar al fach que lo cant podiá èsser una ajuda preponderanta per la lenga. Aquel drollet qu'arribèt en classa a pauc pres dos meses aprèp la dintrada èra l'ainat d'una familha que veniá de s'installar sul vilatge. Aquela familha teniá pas la lenga e pasmens lo tot pichon i cabussèt sul pic dedins. Un matin quelques setmanas aprèp son

arribada dins la classa, la mamà me diguèt estonada que començava de dire de mots en occitan a l'ostal e subretot que cantava de longa los cants de classa.

Demandèri al pichon dins la jornada se me voliá plan cantar, diguèt de òc e l'enregistrèri. L'enfanton i canta un troceton del « Se canta ». Demorèri espantada per la lenga d'aquel tot pichon. (picar sul còdi per escotar l'enregistrament)



L'annada tota multipliquèri en classa los momentons cantats dins l'espèr de faire d'aquela lenga portada per las cançons una aisina majora de classa amb la tòca de favorizar e de melhorar la lenga dels mainatges.

Puèi, a la dintrada 2023, me trobèri en responsabilitat de classa de mairala al dintre de la Calandreta bèla « La Garriga » de Ginjac en còr d'Erau que compta un pauc mai de 100 escolans.

Aqueste cop èri cargada d'un quadruple nivèls de 22 escolans (1 TPS, 6 PS, 8 MS e 6 GS).

Naturalament faguèri tornarmai la causida de metre lo cant al còr dels aprendissatges en ligam amb la programacion e las fèstas, punt de despart de la creacion de l'aisina qu'es lo còr del subjècte d'aquel memòri.

2.2 La problematica

A aquela etapa vesèm plan que cantar en cicle 1 es essencial mas cal encara rendre l'ensenhament lo mai fructuós per totes e per aquò pensam que serà necita de socar a la programacion d'un repertòri. Aquela aisina, primièr permetriá de faire un trabalh de conscientizacion de totes los aprendissatges que se fan a través los cants e autras comptinas : amb d'objectius lingüistics (fonologia, desenvolopament del lexic, conjugason/gramatica), culturals mas tanben d'autras competéncias lengatgièras en matematicas, social, espaci e temps. La tòca seriá d'i abordar los patrons lengatgièrs importants en cicle1 : los mots de la classa, de la motricitat, la cosina, los animals, lo temps, la familha, lo quartièr, la vida, lo jardin, lo bòsc, la mar etc... e per aquò far de partir de la lista de Philippe Boisseau, Inspecteur onorari de l'Educacion nacionala, conferencièr e autor de mantun obratge pedagogic, fondada sus de critèris linguistiques e pedagogics amb coma mira de bastir un vocabulari de basa essencial per l'aprendissatge d'una lenga. (annèx 5 : tièra dels mots de vocabulari 1750 mots d'après Philippe Boisseau) Faguèri aquela causida qu'es centrada sul lengatge oral basada sul lengatge utilizat vertadièrament pels enfants e adults dins los escambis de cada jorn a l'escòla mairala. Es pas basada sus un lengatge escolar o literari abstrach mas sus çò que los enfants an besonh de comprene e dire dins la vida vidanta. Aquela tièra permetrà tanben d'estructurar l'ensenhament del vocabulari dins una logica progressiva : primièr comprene los mots a l'oral puèi

los tornar utilizar dins los escambis. Balha doncas un encastre per que l'ensenhament de l'oral siá estructurat e eficaç amb un gra de dificultat per periòde e per annada.

A Calandreta las classas de cicle 1 son quasi totjorn de multi-nivèls e soscar a un repertòri larg sus doas o tres annadas balhariá l'escasença als regents de multiplicar los cants per fin de fargar als enfants un vertadièr cançonier de fin de cicle 1. Aquel trabalh de recèrca serà tanben l'escasença de questionar la plaça dels cants tradicionals e la dels mai contemporanèus per benlèu anar cap a un punt d'equilibri entre cultura anciana e renovèlament.

2.2.1 La question de recèrca

Al regard d'aquel encastre teoric e de las observacions de classa en cicle 1 pensam que lo cant pòt vertadièrament èsser una aisina de tria dins la recèrca de la melhorança de la lenga en mairala. Solide qu'es necessari de trabalhar en amont sus un esplech qu'aurà per tòca de rendre la pedagogia mai eficaç e adaptada als besonhs dels mainatges. Per poder respondre a la problematica nos anam demandar :

« Cossí crear un repertòri cantat per fin de favorizar e melhorar l'aprendissatge de l'occitan en mairala a Calandreta ? »

2.2.2 Las ipotèsis de recèrcas

Ipotèsi 1 : La comptina al servici de l'aprendissatge de la lenga 2 (L2)

Cantar en mairala, en organizant un repertòri e l'integrar dins la programacion melhora/ favoriza l'aprendissatge de la lenga 2.

Ipotèsi 2 : La comptina al servici de la descobèrta de la cultura

Lo repertòri cantat organizat es al servici del la transmission de la lenga et de la cultura coma patrimòni ofèrt a totes : patrimòni ancian de la transmission orala a las practicas escolaras, patrimòni cultura d'aicí e dins lo mond tanben, universalitat dels tèmas presents e evocacion del « local ».

Ipotèsi 3 : Al servici dels sabers escolars

Cantar es s'inscriure dins una perspectiva transversala en relacion al servici dels autres domenis de l'escola : desvolopament del lengatge, motricitat, descobèrta del mond, se localizar dins l'espaci e lo temps.

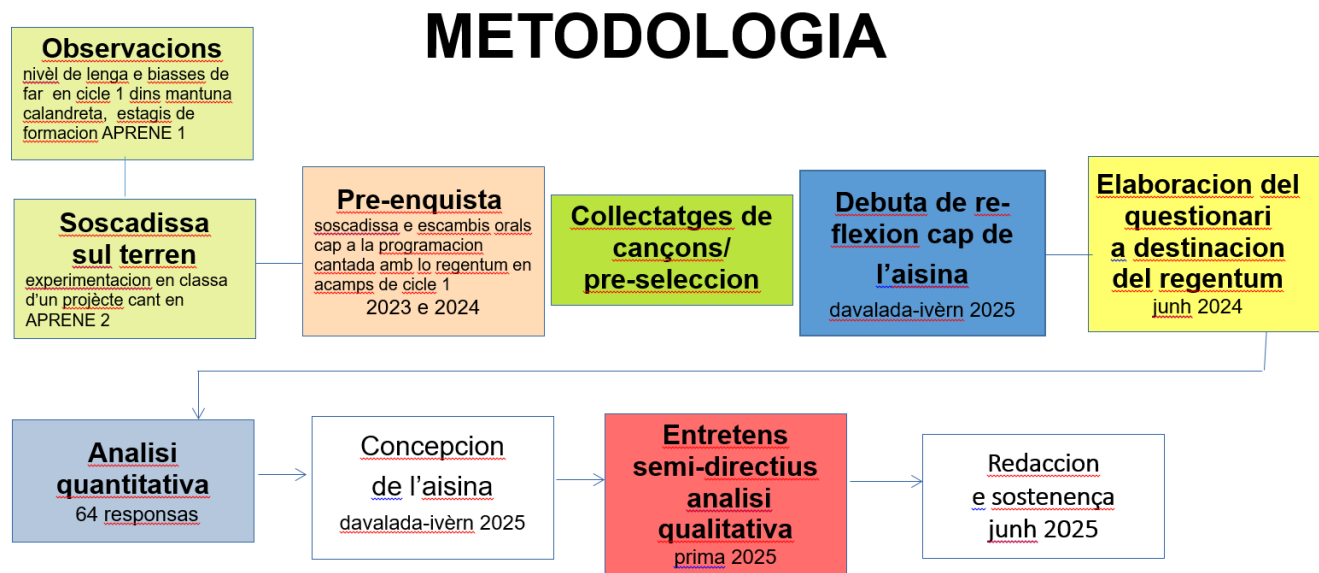
2.2.3 Lo contèxte de recèrca

A la dintrada 2024-2025 e per la segonda annada consecutiva me trapèri en responsabilitat de classa a dintre de la Calandreta La Garriga de Gin hac. Cantam fòrça en general a Calandreta mas en particular aquí a Gin hac amb totas las fèstas calandàrias que i son menadas long de las sasons. L'omnipreséncia del cant es quicòm de partejat amb la còla pedagogica tota a través los projèctes d'escòla. Per exemple, metèrem en plaça en 2023-2024 un projècte musical titolat « Livia » que nos faguèt viure una annada cantada plan rica. (annèx 6 : projècte d'escòla musical « Livia »)

A l'escòla totes los aprendissatges se cantan : cronòs long del temps linear o istoric, per legir, escriure, melhorar la lenga orala, per aprener los sons, las sillabas, d'autres mots que nos ajudan a intrar dins la lectura e l'escritura (annèx 7 : article « A l'entorn » Calandreta La Garriga, Gin hac). Podèm dire qu'es doncas un encastre d'estudi particularament favorable.

2.3 Lo còrpus de donadas, presentacion del protocòl

2.3.1 La cronologia de las etapas de la metodologia



Coma çò dich en amont, me demandèri lèu e tre la primièra annada de formacion al dintre de l'establiment d'ensenhament superior occitan APRENE, se lo sentit qu'aviái cap a l'importància del cant en mairala èra partejat pels regents. Aviái una molonada de questionaments sul biaisses de far, las aisinas utilizadas, las sorgas utilizadas dins l'encastre de la classa etc. Es aital que comencèri d'escambis nombroses que foguèron la basa de la soscadissa e que faguèri a l'escasença dels

rencontres coma: lo Congrès de calandreta, los acamps de cycle 1, los amb la còla de l'escòla e a d'autres moments mens formals mas totjorn rics. Ne sortiguèri una nívòl de mots per fin de metre en lum las idèas claus amb coma mira de comprene mièlhs los enjòcs del subjècte.



Aqueles escambis nombroses permetèron tanben de començar un primièr collectatge de cants, amb d'enregistraments sonòrs, de recuèlhs de paraulas, de repertòris cantats de classa mas tanben de tornar descobrir pringondament d'obratges precioses coma « *Canta, canta, neneton* » *Chansonnier totemique languedocien Volume 1 : les chants de la petite enfance* » (MARIE JOSE FAGES LHUBAC, JOSIANE UBAUD - 2002) M'ajudèt per bastir la progression tan es a l'encòp ric culturalament e adaptat als besonhs dels pichons mas tanben per çò qu'ofrís coma dralhas de reflexion sus l'importància dels cants dins lo desvolopament global de l'enfant.

2.3.2 De la soscadissa a l'elaboracion del questionari

Per poder respondre a la question que nos interèssa e saupre quina èra l'importància del cant en mairala coma mejean de melhorança de l'aprendissatge de la lenga occitana, establiguèri un rèireplan quantitativ a la recèrca e decidiguèri de difusar un questionari al mes de junh de 2024 a l'intencion

dels regents e en particular los qu'an ensenhat o qu'ensenhan en cicle 1 (annèx 8 : Questionari) Faguèri puèi una analisi en associant las resultats als elements de la problematica en segonda partida.

Aquel questionari aviá doncas coma doble objectiu 1) Validar l'ipotèsi primièra que crear una aisina jos la forma d'un repertòri cantat podriá permetre de favorizar e melhorar la lenga 2) Recoltar lo maximum de testimònis per m'ajudar a fargar una programacion cantada dins una mira cooperativa. Per aquò far me soi interessada a : çò fach en classa, çò que foncionava, çò que semblava incontornable, çò que fasiá sens d'integrar o pas etc. Aquel questionari lo sonèri « La programacion cantada en cicle 1 : Aprene e melhorar la lenga occitana pel biais dels cants e comptinas tradicionalas ». Causiguèri de despartir las 32 questions a l'entorn de 5 rubricas.

Questions 1 e 2 L'encastre de practica

Question n°1 : Cossí es (o èra) compausada la vòstra classa de cicle 1 ?

Question n°2 : Dempuèi quant de temps ensenhatz en cicle 1 ? (o quant de temps avètz ensenhat en cicle 1...)

Questions 3, 4, 5 Aisinas de classa per integrar e melhorar la lenga

Question n°3 : Consideratz que las comptinas e cançons occitanas son indispensables dins l'aprendissatge de la lenga en cicle 1 ?

Question n°4 : Quinas aisinas son mai pertinentes per vos per aprene o refortir la lenga occitana en cicle 1 ? (3 causidas de far)

Question n°5 : Segon vos, quin(es) es/son los benefaches de la musica dins l'aprendissatge de l'occitan ?

Questions 6 a 13 Practica de classa del cant

Question n°6 : Avètz dins vòstre emplec del temps un moment dedicat a l'aprendissatge del cant ?

Question n°7 : A quin moment de la jornada fasètz l'aprendissatge d'una comptina/d'una cançon ?

Question n°8 : Quant de temps consacratz a l'aprendissatge d'una comptina ?

Question n°9 : Quant de cants/comptinas aprenètz a vòstres escolans per periòde ?

Question n°10 : Quant de cants/comptinas aprenètz a vòstres escolans pendent una annada ?

Question n°11 : Dins vòstra classa, avètz mes en plaça un material específic dedicat al cant ?

Question n°12 : Dins vòstra classa, s'avètz mes en plaça un quasèrn-enfant dedicat al cant, digatz-me se seguís l'enfant sus las tres annadas de mairala ?

Question n°13 : Dins vòstra classa, cantatz amb un repertòri pan-occitan ?

Se òc, dins quines dialèctes / quinas variants de l'occitan cantatz ?

Se òc, me podètz citar un a tres títols ensenhats dins un dialècte de l'occitan que correspond pas a la variant dels escolans.

Se non, perquè ?

Questions 14 a 23 Biaisses de far

Question n°14 : Quand ensenhatz una musica o una comptina als mainatges, privilegiatz puslèu ?

Question n°15 : Quines obratges utilizatz per vos documentar ?

Question n°16 : La cançon e/o comptina occitana vos servís de supòrt per una leiçon vista en cors o al contrari seriá puslèu utilizada per introduire una nocion ?

Question n°17 : Dins la causida de las comptinas e/o cançons qu'utilizatz en classa se tròba una certana progression en tèrmes de dificultat (fonologica, ritmica, lexicala,...) ?

Question n°18 : Quina es la comptina o cançon occitana que fasètz totjorn aprener a vòstres escolans ?

Títol ? Perquè ?

Question n°19 : Possedissètz un repertòri personal de comptinas e/o de cançons ? Se òc, es un repertòri per classa o per nivèl ? Se òc, sus quin(es) critèri(s) aquela/aquelas referéncia(s) musicala(s) occitana es/son(s) causida(s) ?

Question n°20 : Vos arriba de partejar vòstre trabalh personal de seleccion de cançons e comptinas ?

Question n°21 : Se vos arriba de partejar vòstre repertòri, o fasètz de quin biais ?

Question n°21 : Se vos arriba de partejar vòstre repertòri, o fasètz de quin biais ?

Question n°22 : Dins vòstra classa avètz una programacion annadièra de comptinas e cançons en occitan ? Se non, perquè ?

Question n°23 : Pensatz qu'una programacion annadièra de comptinas e cançons en occitan seriá utila ?

Questions 24 a 25 Vejaire

Question n°24 : Quinas son per vos las tematicas indispensablas a presentar a vòstres escolans ?

Question n°25 : Vos agradan mai las comptinas e/o cançons tradicionalas o recentas ?

Question n°25 : Me poiriatz transmetre lo títol de la cançon o de comptina qu'agrada lo mai a vòstres escolans ? Títol :

Questions 26 a 33 Avaloracion de la lenga

Question n°26 : Avaloratz lo gra d'adquisicion per cada mainatge de las comptinas e cant apreses ?

Question n°27 : Se non, perquè o fasètz pas ?

Question n°28 : Se òc, quina(s) aisina(s) utilizatz ?

Question n°29 : Se òc, quin(s) critèri(s) avaloratz ?

Question n°30 : Se òc a quina frequéncia ?

Question n°31 : Se òc, pagatz aquel trabalh ? (moneda de classa)

Question n°32 : Quina remediacion metètz en plaça quand vos avisatz que i a de mancas (participacion, fonologia, mots que mancan, fluiditat, melodia...) ?

Question n°33 : Acceptariatz de m'acordar un entreten rapid sus vòstra practica professional a la dintrada ? (annèx 8 : Questionari « La programacion cantada en cicle 1)

Faguèri de questions tancadas, per çò que concernís l'experiéncia personala, de questions dobèrtas per daissar de plaça a la paraula dels regents (en tot considerar que lo nivèl de responsa dependriá de la capacitat de la persona interrogada a respondre), e de questions mièg dobèrtas per daissar d'espacis per s'exprimir als regents que volián.

Al mes de mai 2024 demandèri a qualques regentas d'examinar la qualitat del questionari e de me prepausar lors comentaris. Faguèri tanben l'informacion de mon trabalh de Màster als regents de cicle 1 a l'escasença de la jornada d'acamp de cicle organizada dins l'encastre de la formacion de contunh a Calandreta a Ginhac.

A la debuta del mes de junh faguèri passar pel biais del centre de formacion APRENE amb lo relai de las Federacions departementalas e regionalas Calandreta lo questionari que foguèt mandat a totes los regents. Acompanhèri aquel mandadís d'un massatge que presentava la demanda, l'escasença de dire a cadun l'importància pel trabalh de recèrca d'aquel questionari e dins l'espèr de motivar lo monde a prene lo temps d'i respondre.

Une mesada mai tard, trenta uèit questionaris me foguèron tornats. Esperavi mai, mas èra una bona debuta.

Prenguèri la decision a la dintrada 2024-2025 al mes de setembre de tornar mandar lo questionari per fin de beneficiar de mai de responsas. Al total son seissenta quatre regentas e regents qu'ensenhan o qu'an ensenhat en cicle 1 a Calandreta que respondèron. Aquele nombre representa un nombre interessant de responsas, pron a mon vejaire per poder faire una analisi quantitativa. En efiech aquela chifra es a metre en agach amb lo fach que i a 225 regentas e regents en pòste desnombrats per la confederacion Calandreta çò significa doncas qu'un pauc mai d'un tèrç dels ensenhaires respondèt al questionari.

De notar tanben que qualques responsas, 5 en tot, son arribadas de l'encastre de l'ensenhament public bilingüe.

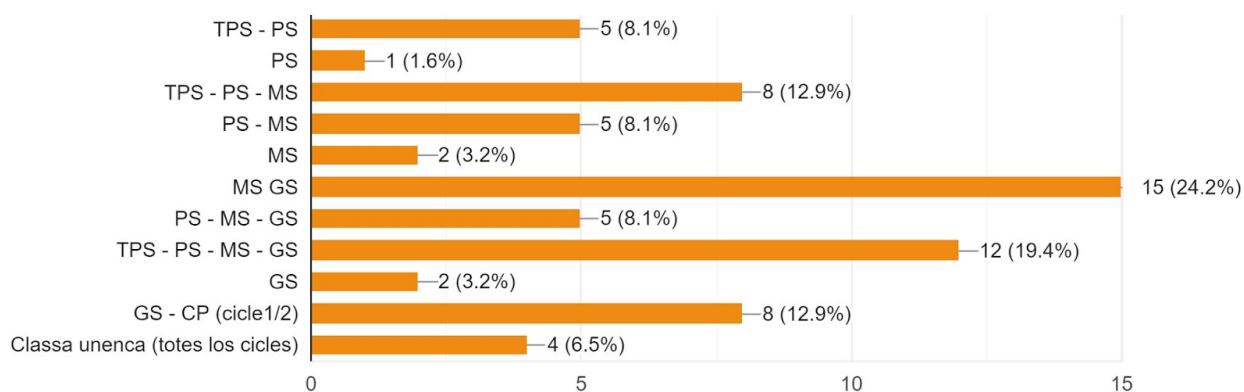
2.3.3 La presentacion dels resultats esperats

Lo questionari fargat aviá mantun objectiu çaquela la tòca primièra èra de poder validar la meuna vision del subjècte en faire ligam amb lo terren e lo viscut dels regents dins las classes de cicle 1. Èra tanben de poder questionar lo monde sus la practica del cant en classa dins la dralha de se servir

de respensas per afortir ma vision e la rendre mai exhaustiva. Vaquí lo ligam que mena als retorns de questionaris (63 respensas). Las resultas son exprimidas en percentatges e disponiblas integralament en annèx (annèx 9 : respensas brutas questionari). Vaquí coma primièr agach çò a retèner d'aquelas resultas.

A Calandreta es puslèu comun qu'un regent siá en carga de dos, tres, quatre nivèls de classa o mai. Per aver una vision mai justa de las condicions de trabalh demandèri als regents de precisar en debuta de questionari quin èra lor encastre de practica.

A la question 1 : « Cossí es (o èra) compausada la vòstra classa de cycle 1 ? »

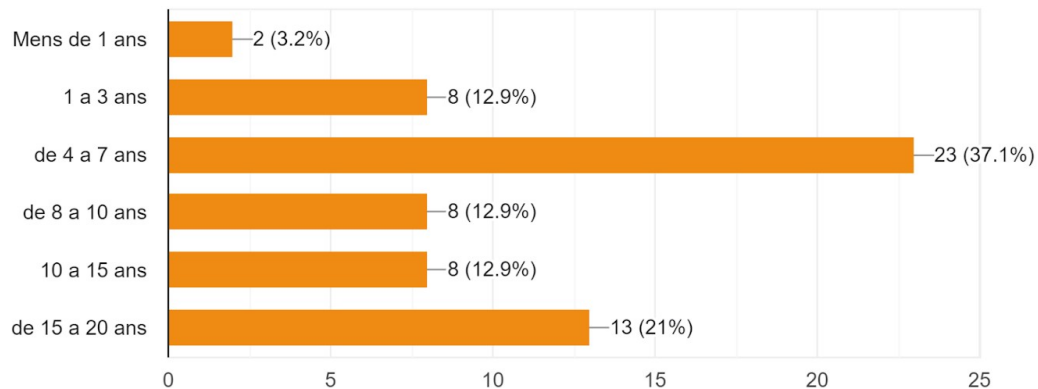


Una larga majoritat de multi-nivèls en responsabilitat

Nos podèm avisar que la mai granda majoritat, amb 40 % d'entre eles respondèron que son en carga de dos nivèls e 40 % de tres nivèls de cycle 1. Aquò permet ja de se dire que programar de cants sus mantuna annada podriá èsser quicòm de judiciós. Permet tanben de pensar que fargar una programacion bèla amb fòrça cançons per periòde e per annada permetriá de renovar los cants que los enfants van ausir e aprener quand seràn seguits doas o tres annadas de tira pel meteís regent. Aprenèm tanben que i a tanben 13 % dels regents en carga d'un doble cycle 1 et 2 (GS/CP) e que 6,5 % d'eles ensenhan dins un sol cycle. Aquò nos pòt menar cap a l'idèa que integrar de cants comuns als tres cycles que seràn apreses de cap en cima pels mai bèls e en partida pels mai pichons seriá benlèu a pensar. La classa unenca podriá benlèu permetre la mesa en plaça d'un moment cantat jos forma d'un paisselatge : los grands vendrián actors dins l'aprendissatge dels cants dels pichons.

De notar que lo questionari foguèt tanben distribuit dins l'encastre d'una practica en classa bilingüa dins l'ensenhament public, representan 5 respensas e segurament los qu'an un sol nivèl de classa (PS o MS o GS).

Puèi nos interessèrem al nivèl d'expèriéncia dels regents amb la question 2 : « Dempuèi quant de temps ensenhatz en cycle 1? (o quant de temps avètz ensenhat en cycle 1?) »



Una expèriéncia solida en cycle 1

Son 85 % a téner una expèriéncia consequenta de minimum quatre annadas, çò que me permetrà dins la seguida del questionari de confrontar de practicas encoradas e soscadassas a las nòstras ipotèsis e segurament d'enriquir la soscadissa.

Puèi questionèri lo mond cap a las aisinas de classa utilizadas amb coma mira d'integrar e melhorar la lenga. A la question 3 : « Consideratz que las comptinas e cançons occitanas son indispensables dins l'aprendissatge de la lenga en cycle 1? »

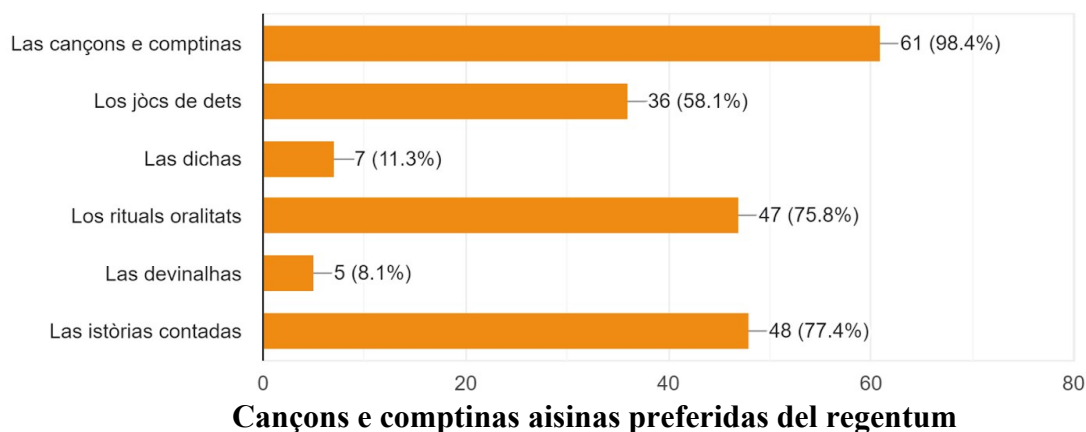


Comptinas e cançons vistas coma indispensables a l'aprendissatge de la lenga

Son 100 % dels sondats a considerar que las comptinas e cançons occitanas son indispensables a l'aprendissatge de la lenga en cycle 1. Aquela resulta deu, çaquela, èsser mesa en parallèl amb lo fach que los sondats qu'an pres lo temps de respondre son ja segurament los « convençuts » del ben fach del cant. Podèm pensar que son segurament interessats pel subjècte del cant en mairala.

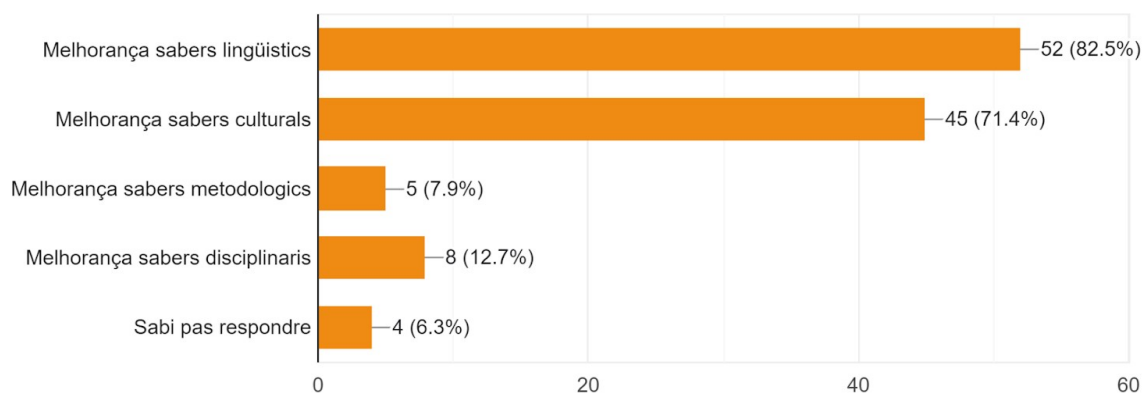
Alara podèm possiblament pensar que d'unes regents qu'an pas respondut son benlèu mens convençuts. Pr'amor aquò lo percentatge demòra mai que significatiu.

A la question 4 : « Quinas aisinas son mai pertinentes per vos per aprene o refortir la lenga occitana en cicle 1 ? Aquí los regents devían faire tres causas entre sièis proposicions.



Son « cançons e comptinas » qu'arribèron largament primièras amb 98 % de responsas, seguit per « jòcs de det » a 58 % e a quasi egalitat « rituals » e « istòrias contadas » amb 75 % e 77 %. Luènh darrièr arriban « dichas e devinhòlas » amb 11 % e 8 % que semblan doncas pas fòrça utilizadas en classa. Nos podèm demandar se son mens adaptadas al cicle 1 ? Benlèu sofrisson d'una manca d'aisina ? Mai d'aquelas proposicions, d'unes sondats apondèron d'idèas coma : interaccions entre los mainatges dins l'encastre de projèctes, correspondéncias o encara danças cantadas.

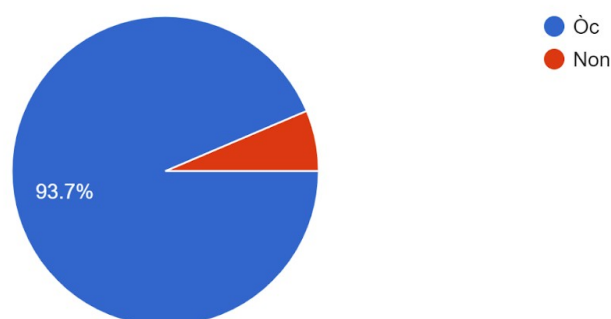
Puèi avèm questionat los regents suls benefaches de la musica dins l'aprendissatge de l'occitan. A la question 5 : « Segon vos, quin(es) es/son los benefaches de la musica dins l'aprendissatge de l'occitan ? »



La musica melhora los sabers lingüistics e culturals

De notar que mantuna resposta èra possible. Aquí 82 % pensan que la musica melhora « los sabers lingüistics », 72 % « los sabers culturals », a mesura mendre amb 13 % « los sabers disciplinaris » e amb 8 % « los sabers metodologics ». Per d'unes (4 respostas) an de dificultats per respondre a la question.

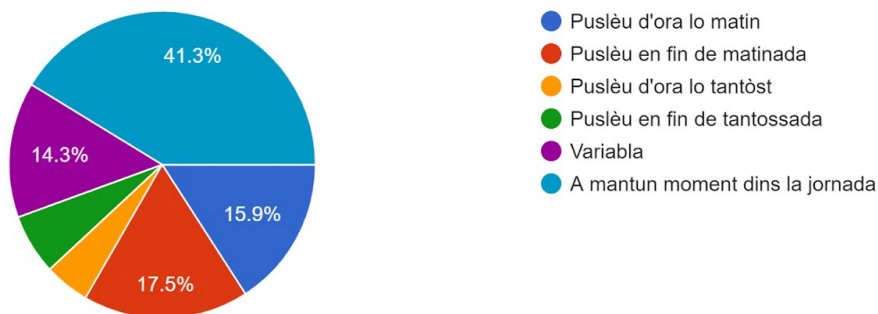
Cap a la rubrica numèro dos, que concernís la practica de classa del cant me demandèri primièr se los regents avián un temps particular reservat a l'aprendissatge de la practica cantada o s'èra puslèu de moments informals causits benlèu segon la classa. A la question 6 : « Avètz dins vòstre emplec del temps un moment dedicat a l'aprendissatge del cant? »



Un moment dedicat al cant dins l'emplec del temps

Son la quasi totalitat a respondre a 94 % qu'an un moment dedicat a l'aprendissatge. Dètz-e-uèit personas faguèron la causida de completar lors respostas. Nos esclairan e balhan un vejaire sus una practica plan diferenta d'una classa a una altra: 1 o 2 còps per jorn, 4 còps cada jorn, 8 còps per jorn, a cada moment de recampament, pels rituals (acuèlh, motricitat, danças, univèrs sonòr, sortida) o encara a tot moment de la jornada coma fial menaire.

A la question 7 : « A quin moment de la jornada fasètz l'aprendissatge d'una comptina/d'una cançon ? »

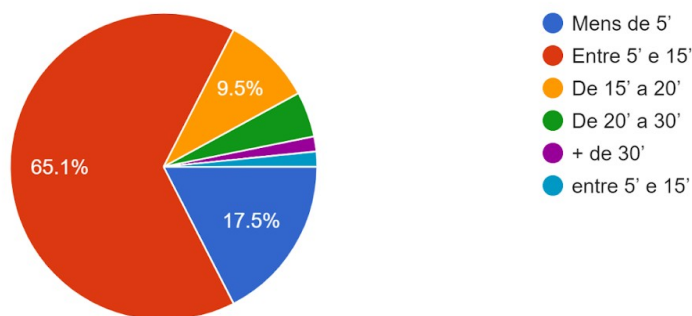


Un aprendissatge a mantun moment de la jornada

Aprenèm tanben que l'aprendissatge de la comptina se far a mantun moment de la jornada a 41 % dels cas. Rebata benlèu d'una practica ritualiza e de sessions cortetas multiplicadas. Per d'autres aquel aprendissatge tròba sa plaça d'ora lo matin amb 16 %, en fin de matinada a 17,5 % o son variables a 14 %. Una partida pichona practica en debuta o fin de tantòst. Pòt èsser ligat al fach que los mai pichons son en dormida e qu'aquò permet d'aver la calma necita a l'aprendissatge d'un cant novèl. Benlèu al contrari, i a pauc d'aprendissatge en debuta de tantòst que manca los pichons, o que simplement la concentracion dels enfants es considerada mai favorabla lo matin.

Puèi s'agissiá de veire qual temps èra consacrat a l'aprendissatge d'una comptina.

A la question 8 : « Quant de temps consacratz a l'aprendissatge d'una comptina ? »



Aprendissatge de la comptina : de sesilhas cortetas, amb fòrça escart de practica

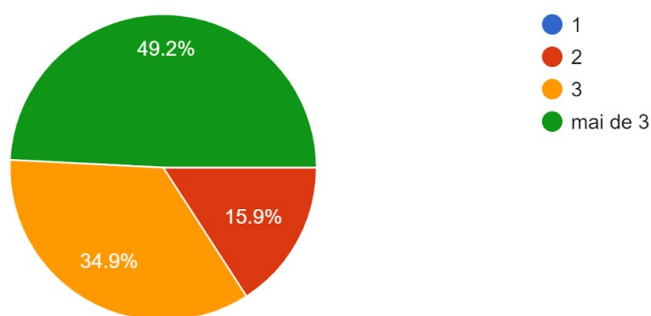
Vesèm que 65 % i consacran entre 5 a 15 minutas, 9,5 % de 15 a 20 minutas, 17,5 % i passan mens de 5 minutas çò que pòt semblar mai que cort, mentre que d'autres, pasmens son pauc nombroses, passan de 20 e ducas a 30 minutas. Aquò es important tanben de notar que i a de diferéncias bèlas

dins la practica. Es segurament a metre en ligam amb la causida facha dins los cants e autras comptinas (corteta o mai longa) o benlèu d'un temps d'escota redusits, d'un nivèl de classa amb coma exemple una classa de TPS/PS qu'es plan diferenta qu'una de GS... Fòrça es de constatar que lo biais de far es mai que personal e forçadament amb aquò las cants causits. Demòra estonant çaquela per çò que concernís un aprendissatge cort de mens de 5 minutas.

Per poder avançar cap a l'idèa de repertòri e de programacion ensagèri per una seria de questions de ne saupre un pauc mai cap l'idèa d'una eventuala programacion per periòde e per annada.

A la question 9 : « Quant de cants/comptinas aprenètz a vòstres escolans per periòde? »

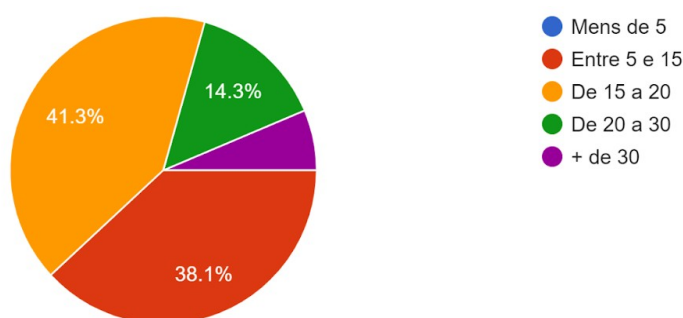
Son 49 % que respondèron n'aprene mai de tres, 35 % tres e 16 % doas, aquò rebata un còp de mai una practica de classa plan diferenta.



Tres comptinas e mai en mejana per periòde

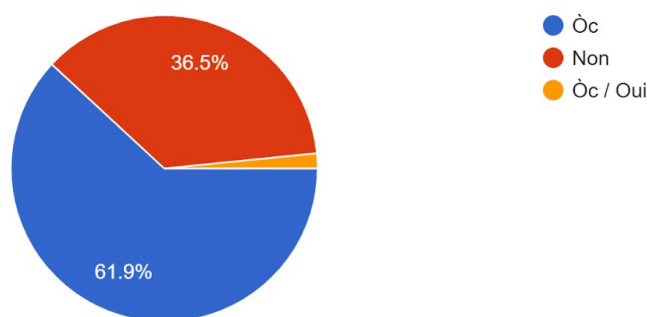
A la question 10 : « Quant de cants /comptinas aprenètz a vòstres escolans pendent una annada ? »

41 % del regentum respondèt 15 a 20 cants per annada, siá 3 a 4 cants per periòde. Son 38 % a menar a lor classa 5 a 15 cants per an, siá 1 a 3 cants per periòde e 14 % 20 a 30 cants siá 4 a 6 cants per periòde. De notar qu'una partida pichòta n'apren mai de 30, çò que representa 6 cants per periòde.

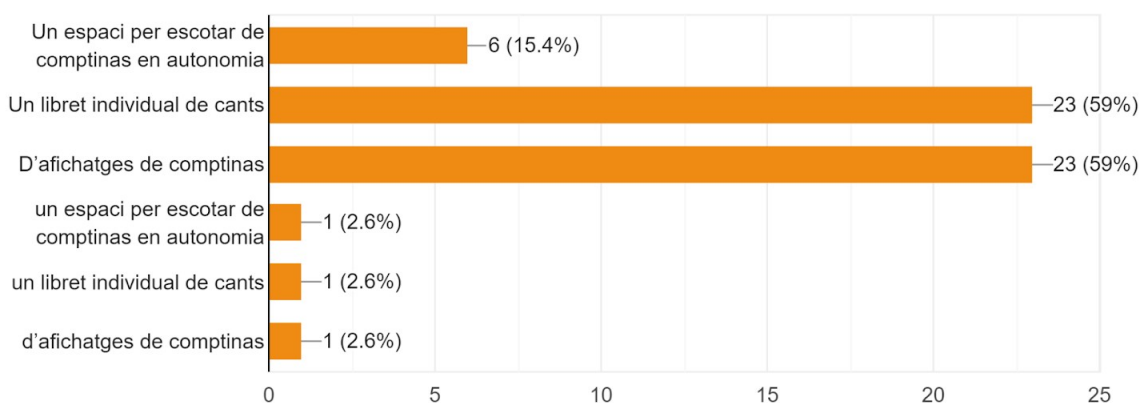


De quantitats plan diferentas : entre 5 a 20 cants per annada en majoritat

A la question 11 : « Dins vòstra classa, avètz mes en plaça un material especific dedicat al cant ? » Entre eles 62 % an mes en plaça un material especific dedicat al cant e 38 % diguèron de non. Dins lo material utilizat notarem : lo libret/quasèrn de cant individual e d'afichas en classa presents dins mai de 60 % de cas. D'autres utilizan un espaci per escotar en autonomia de comptinas dins 15 % de cas. Una molonada d'autres materials mens difusats son a d'unes endreches mes en plaça. Metrem en lum : las comptinas dins lo passejaire, lo libreton/classador de cants collectiu, la boita de cançonetas e lo mestier, de cartetas que simbolizan de cants o comptinas, una grilha d'avaloracion de las cançons, cenchas de cant, un « padlet de classa » amb possibilitat d'ausir las comptinas e cançons, o guitarra en classa.



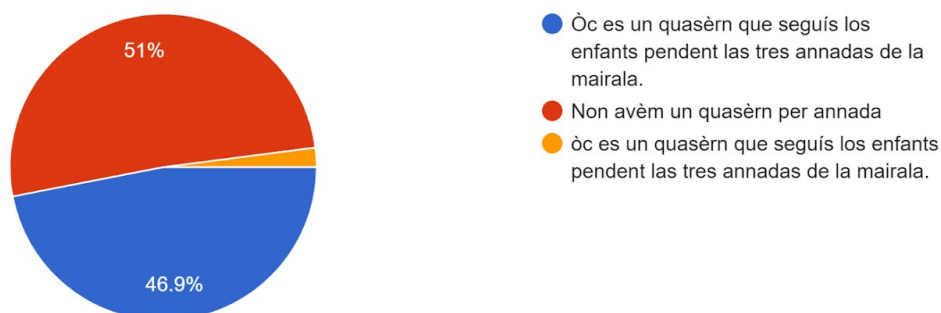
De materials especifics en plaça en classa mas pas per totes



Quasèrns individuals e afichas de classa coma materials especifics

A la question 12 : « Dins vòstra classa, s'avètz mes en plaça un quasèrn-enfant dedicat al cant, digatz-me se seguís l'enfant sus las tres annadas de mairala ? » Per çò que concernís lo quasèrn individual un pauc mai de la mitat de sondats dison metre en place un quasèrn de cant que seguís long de las tres annadas, l'autra mitat faguèron la causida d'un quasernet per annada de mairala.

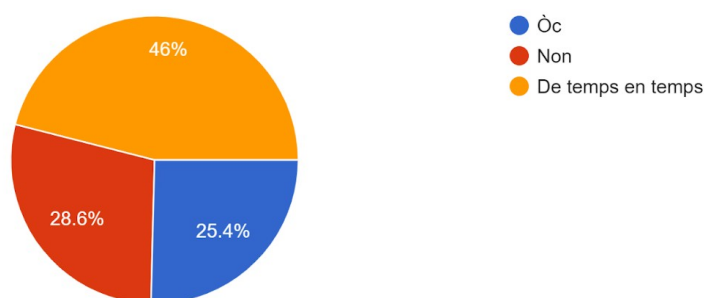
Pensam a aquela etapas que i a d'avantatges e doncas de fach d'inconvenients dins los dos biaisses de far.



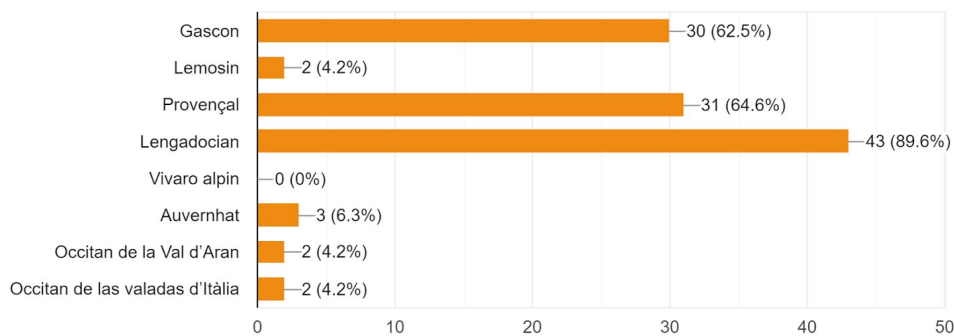
A egalitat de practica lo quasèrn individual annadièr e lo sus 3 annadas

Cap a aquela causida de supòrt pedagogic nos sembla que la mesa en plaça d'un quasèrn de cant sus una annada, puslèu que sus tres, permet de se concentrar sus una seleccion de cants e desvolopar un ligam emocional mai fòrt, los cants vendrián dirèctament afortir las experiéncias d'aprendissatge encoradas dins lo moment present de la classa. Pr'amor aquò la mesa en plaça d'un quasèrn de cant sus tres annadas presenta ela tanben mantun avantatge. Primièr en expandissent la programacion sus tres ans es possible de bastir una progression coma la qu'anam prepausar. Aital los mainatges podrián assimilar las basas de la lenga pendent la primièra annada, puèi aprigondir lors coneissenças e alargar lor vocabulari a mesura favorizant una compreson mai solida e durabla de la lenga. Mai d'aquò, la repeticion e l'afortiment de las cançons sus mantuna annada permetriá benlèu de consolidar los aquesits. Los mainatges tornarián visitar los meteisses cants, mas amb de contèxtes e dels nivèls de compreson diferents, çò que los ajudariá a memorizar mièlhs las estructures lingüisticas e lo vocabulari.

Nos sèm puèi interessats mai particularament al repertòri cantat amb la question 13 : « Dins vòstra classa, cantatz amb un repertòri pan-occitan ? » Son 25 % a dire que cantan amb un repertòri pan-occitan, 46 % que l'utiliza de temps en temps e 28 % a ne pas en aver.

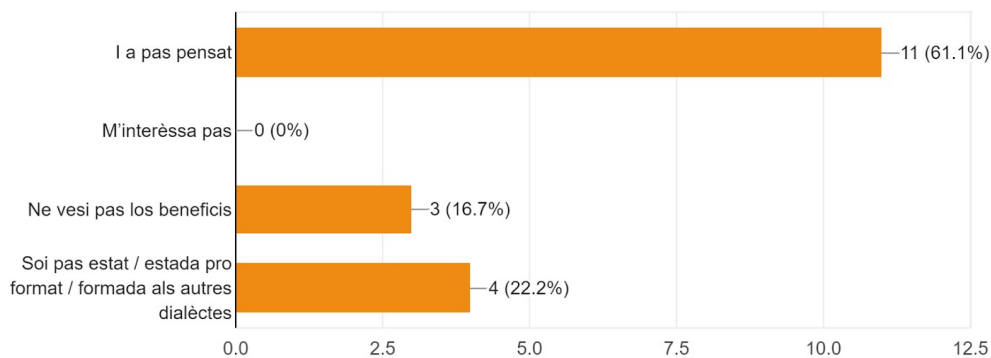


Un quart canta pas dins las autras variantes de l'occitan



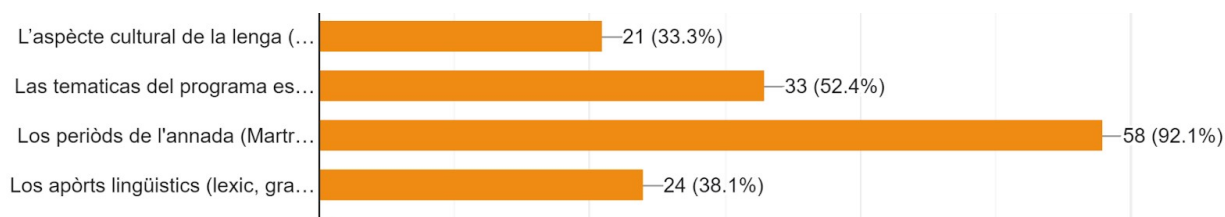
Pan occitan : Lengadocian, Gascon e Provençal privilegiats

Los que l'utilizan cantant majoritàriament en Lengadocian dins 90 % dels cas, en Gascon a 62 %, en Provençal a 64 % e dins un context mai confidencial amb 4 % a 6 % dins las autras variants coma Auvernhat, Vivaro-alpin, Occitan de la Val d'Aran o Occitan de las valadas d'Itàlia. Los que cantan pas en pan-occitan e que representan 18 respostas siá 29 %, dison que i an pas pensat, o que son pas estats/estadas pro formats/formadas als autres dialèctes, d'unes a 16 % ne veson pas los beneficis.



Cap al biaisses de far nos semblava tanben interessant de demandar quines aspèctes ensenhats amb la musica o una comptina èran privilegiats.

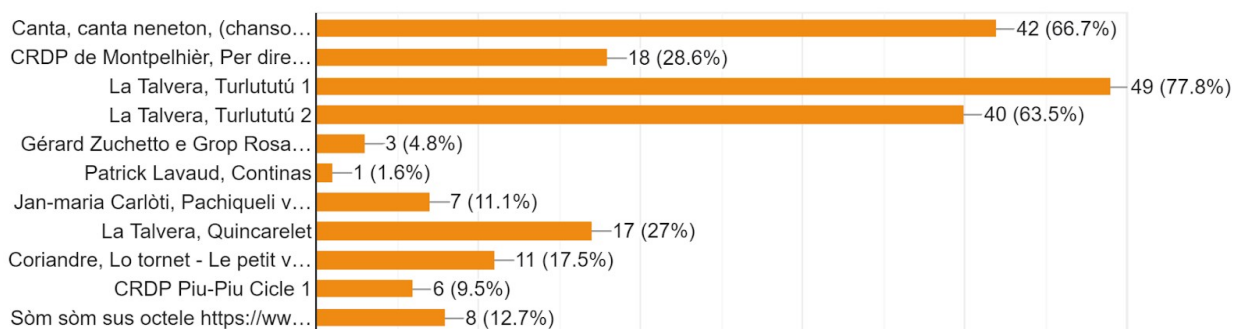
A la question 14 : « Quand ensenhatz una musica o una comptina als mainatges, privilegiatz puslèu ? ». Son primièr los periòdes de l'annada 92 % : Martror, Nadal, Carnaval, Malhada, Sant-Joan etc. Puèi las tematicas del programa escolar a 52 % : comptinas numericas, marcas dins l'espaci temps....Venon darrièrs los apòrts lingüistics a 37 % (lexic, gramatica, fonologia) e a 32 % l'aspècte cultural de la lenga (costumas, especialitats culinàrias, etc) . Podèm aquí clarament vèser qu'un apròchi cultural l'empòrta suls sabers disciplinaris.



Las fèstas calendàrias coma tematicas privilegiadas

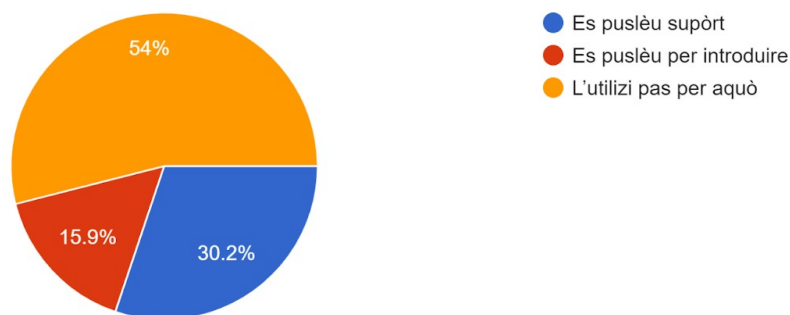
A la question 15 : « Quines obratges utilizatz per vos documentar ? » Vesèm aquí que las ressorgas e obratges utilizats son nombroses amb : La Talvera a 78 %, Turlututú 1 a 70 % e Turlututú 2 a 64 %, Canta, canta neneton a 67 %, CRDP de Montpelhièr « Per dire, cantar e jogar » a 29 % e d'autres darrièrs coma La talvera, Coriandre o Sòm Sòm sus Òc TV.

Per fin de nos ajudar a alargar lo trabalh de recèrca a venir demandèrem als regents de nos comunicar lors ressorsas e n'avèm tirar una tièra : CRDP Piu-Piu Cicle 1, Jan-maria Carlòti, Pachiqueli ven de nuèch, Patrick Lavaud Continás, Gérard Zuchetto e Grop Rosamonda Cançonetas occitanas pels drollets, collectatges sul siti de l'Institut Occitan d'Avairon, Pompogòdom, escambis entre regents, eiretatge cultural personal, Plumalhon de Nadau, Mama liza'world, Estelum, reviradas de cançons, projèctes academics occitan, Repertòri de cantas deu CAPOC 64, causas ganhadas en estagis Aprene, Ed Cultura & Lenga d'òc : Contes et danças de Provence, obratges en gascon, album Lagastina...



La Talvera, turlututú 1 e 2 son d'obratges de referéncia

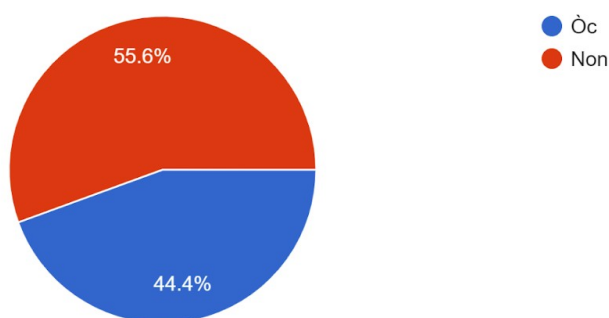
A la question 16 : « La cançon e/o comptina occitana vos servís de supòrt per una leiçon vista en cors o al contrari seriá puslèu utilizada per introduire una nocion ? » Vesèm plan que la cançon e/o comptina occitana servisson pas majoritàriament coma supòrt d'una leiçon amb solament 30 % o coma introduccion a una leiçon amb 16 %. Son a 54 % pas utilizada per aquò.



Cants e comptinas son pas forçadament supòrt de leiçon

A la question 17 : « Dins la causida de las comptinas e/o cançons qu'utilizatz en classa se tròba una cèrta progression en tèrmes de dificultat (fonologica, ritmica, lexicala,...) ? »

Vesèm que retrobam pas forçadament una progression en tèrmes de dificultat amb un non a 57 % contra una òc a 44 %. Los objectius evocats pels regents son alara de mantun òrdre: menar l'enfant a memorizar de cants de mai en mai longs, faire una progression lexicala 1, fonologica 2, musicala 3, far dintrar lo mainatge dins la lenga, la musica de la lenga, los jòcs de lenga, lo vira lenga, las tornuras idiomaticas, los ligams culturals mas tanben préner part e plaser al cantar amassa. Pels regents far nàisser, entretenir e afortir una cultura comuna. L'idèa en questionant èra de passar pas a costat d'incontornables, aquò nos permetrà tanben d'enriquir la tièra dins un segon temps d'analisi.



Pas de nocion de progression en tèrme de dificultat per totes

A la question 18 : « Quina es la comptina o cançon occitana que fasètz totjorn aprener a vòstres escolans ? ». Aprèp tractament de las informacions balhadas se trapan dins lo « Tòp 5 » dins l'òrdre :

1) Se canta : « *pr'amor de sa pan occitanitat e de son estatut d'imne popularament causit, es un classic que totes devon conéisser* »

2) La mirgueta : « *aisida e agradiva per de pichòts en debuta d'annada e pel vocabulari de las partidas del còs* »

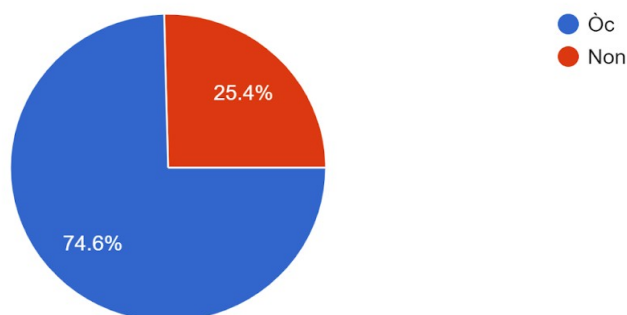
3) Lo portaire : « *per aprener los jorns de la setmana e que pòt servir tanben pel jòc* »

4) Es lo pichon trin : « *per ritualizar los cambiaments de luòc e la sortida de classa* »

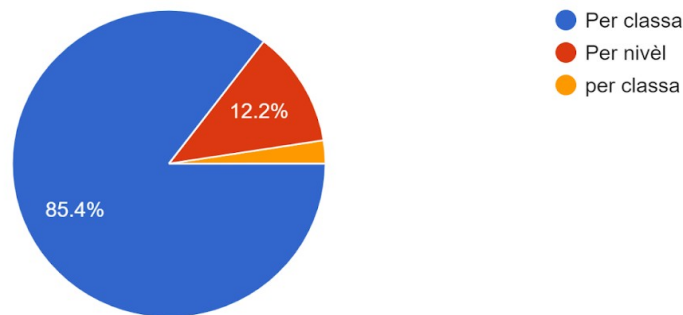
5) Chut chut chut : « *pels desplaçaments e lo tornar al calm* »

Trobam tanben d'autres títols coma : Vira molin, L'immortèla, La sobirana « *que fa partida d'un repertòri comun a las Calandretas* », La balena « *perque mescla mantun aspècte, la frisa numerica, la motricitat e la memòria* », Pocet e lo lop, Lebreta lebreta, L'autre jorn sus la montanha, Pichòta poma, Lo pichòt conilh « *en debuta d'annada escolara per ajudar los enfants de trapar sa plaça dins lo grop* » classa, A Bordèu « *per lo ritme e las paraulas ricas en vocabulari e que balha de vamc* », Adieu Paure, Una poma rosièra « *perque es una plomplomac* », La cadiereta, Adieu paure Carnaval « *per que i aja de vam e de sens al moment que se crema lo Rei Carnaval* », La bufatièra « *perque fa sens amb la temporada de carnaval e qu'es sorga de jòia pels pichon* », Vira vira vòla « *es aisida e agrada fòrça als mainatges* », Aimi la galeta « *per far un trabalh amb las collègas que l'aprenon en francés* », Corris Canilhòta « *que permet de se desplaçar tranquilament e ritual per se lavar las mans* », Ai rescontrat ma mia, Qu'èi ua vacòta qui'm balha leitòta, quantes litres ne volètz vos ?, Qu'èi un nom un petit nom, La bugada « *cant de nòu per memorizar la comptina numerica* », La coupo santo, Passatz peu pont « *pr'amor qu'èi aisida a aprèner en debuta d'annada e que podèm dançar dessus* », Joan Petit, Carnaval es arribat, La bèla castanha, Dins lo cèl.

A la question 19 : « Possedissètz un repertòri personal de comptinas e/o de cançons ? » Son 75 % d'en aver un e la mai que granda majoritat d'eles l'an per nivèl non pas per cicle a 85 %.

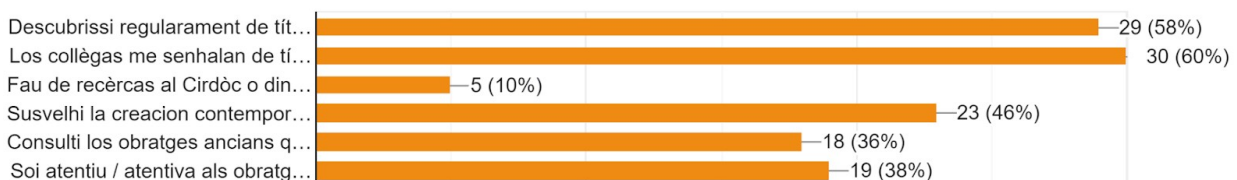


Un repertòri personal cantat per 3/4 dels regents



Un per classa multi-nivèls majoritàriament

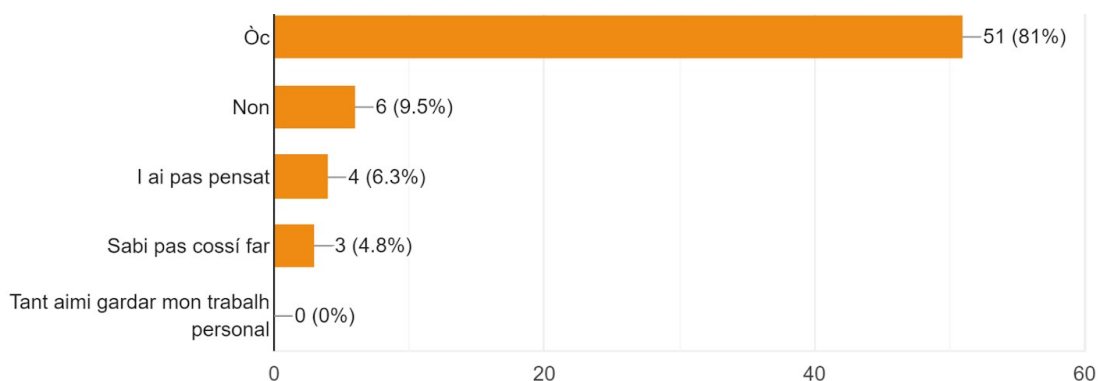
A la question en ligam amb aquela : « Se òc, sus quin(es) critèri(s) aquela/aquelas referéncia(s) musicala(s) occitana es/son(s) causada(s) ? » Son 61 % a dire que son los collègas que lor senhalan de títols, 57 % que descubrisson regularament de títol novèls, 45 % que susvelhan la creacion contemporanèa, 38 % que consultan los obratges ancians que prepausan de comptinas e que son atentius/atentivas als obratges de collectatge e 10 % que fan de recèrcas al Cirdòc o dins un establiment que dispausan d'un fons documentari. D'autres utilizan: de composicion personala en foncion de las circumstàncias dels viscuts de la classa, s'apuèjan suls CD balhats dins lo projècte academic occitan, segon que la cançon se pòsca dançar; canta amb lo monde coma al Congrès e pertot ont es possible.



Entre descobèrtas personalas regularas e partatges

Nos demandèrem se tot aquel trabalh èra partejat. A la question 20 : « Vos arriba de partejar vòstre trabalh personal de seleccion de cançons e comptinas ? »

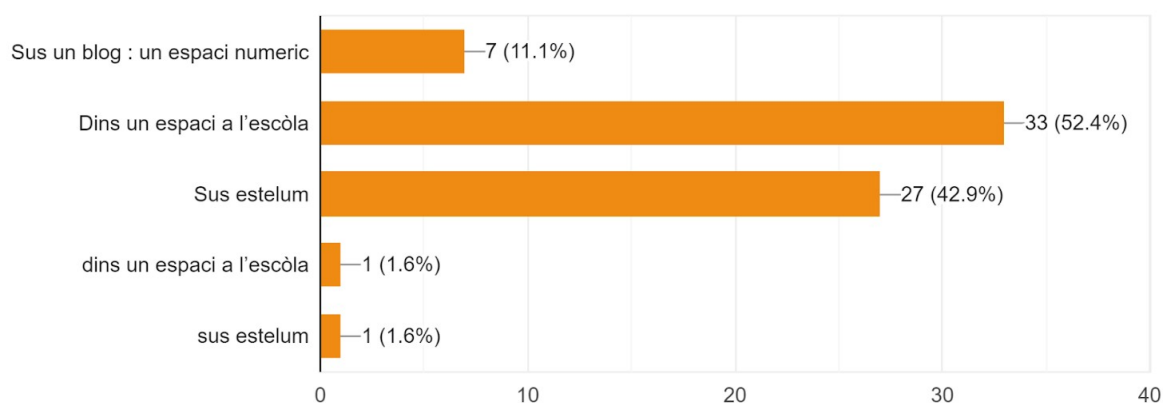
Vesèm qu'una granda majoritat dels regents dison partejar lor trabalh a 81 %, çaquela 10 % lo partejan pas, i an pas pensat 6 %, i arriban pas 5 %. Degun lo vòl gardar per el pròva que los regents son puslèu dins una mira cooperativa.



Un trabalh fòrça partejat

Ensagèrem puèi de saupre cossí aquel parteja se fasiá. A la question 21 : « Se vos arriba de partejar vòstre repertòri, o fasètz de quin biais ? »

Son 52 % a dire que lo fan dins l'espaci de l'escòla, 43 % sus estelum, e 11 % sus un blòg numeric. Foguèt tanben l'escasença de questionar los regents suls autres mejans utilizats. Vaquí las responsas fachas: als acamps de cicles, amb de collègas per mail, clau usb, drive o enregistraments audiò sus telefonet.

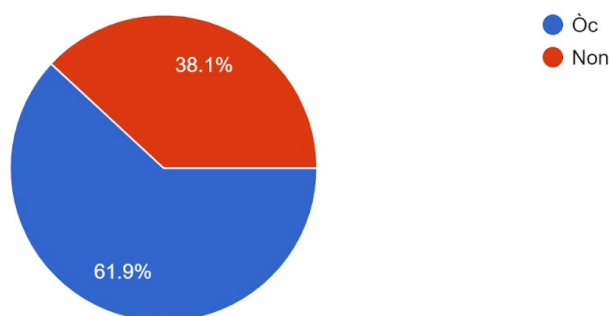


Estelum e espaci de l'escòla coma luòcs de partatge

Puèi nos sèm interessada a la question de la programacion.

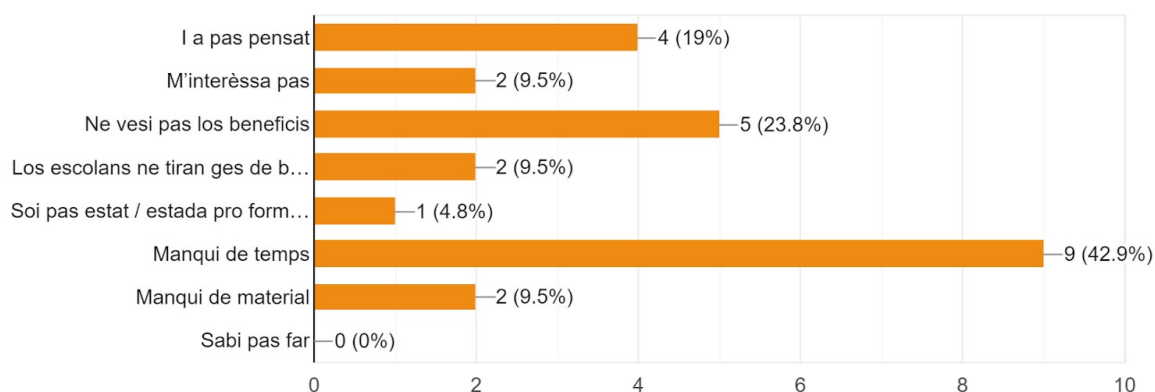
A la question 22 : « Dins vòstra classa avètz una programacion annadièra de comptinas e cançons en occitan ? ».

Nos avisam que 62 % n'an una mas que 38 % n'an pas, siá un pauc mai qu'un tèrç.



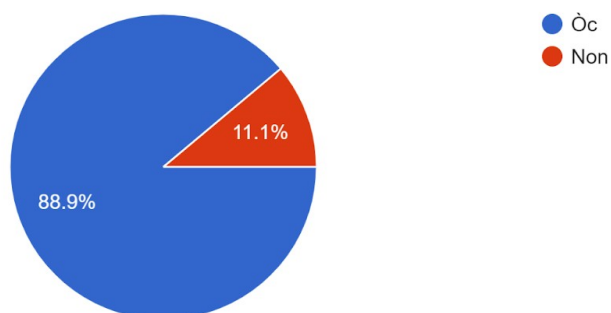
Una programacion annadièras per 2/3

Los que n'an pas balham una justificacion (21 responsas) e es la manca de temps que sortís coma primièra rason amb 43 de responsas, 24 % ne veson pas lo benefici, 19 % i an pas pensat, 9,5 % mancan de material, 9,5 % pensan que los escolans ne tiran ges de beneficis, 9,5 % ne veson pas d'interès, 5 % son pas estat/estada pro format/formada.



La manca de temps per lo far

A la question 23 : « Pensatz qu'una programacion annadièra de comptinas e cançons en occitan seriá utila ? » Son una granda majoritat a respondre de òc a 89 %.



L'utilitat d'una programacion validada per 9 /10 dels sondats

Per aquela darnièra rubrica questionèrem lo vejaire dels gents cap a aquela aisina, cossí eles lo pensan amb notadament una question cap a las tematicas.

A la question 24 : « Quinas son per vos las tematicas indispensablas a presentar a vòstres escolans ? » A aquela question mantuna responsa èra possibla. N'avèm fach un classament que permetrà de ne tirar una tièra que sembla indispensabla d'integrar e d'idèas per d'autras tematicas. Veirem qu'una tematica se desgatja, son las temporadas que foguèron citats 41 còps sus 64 responsas.

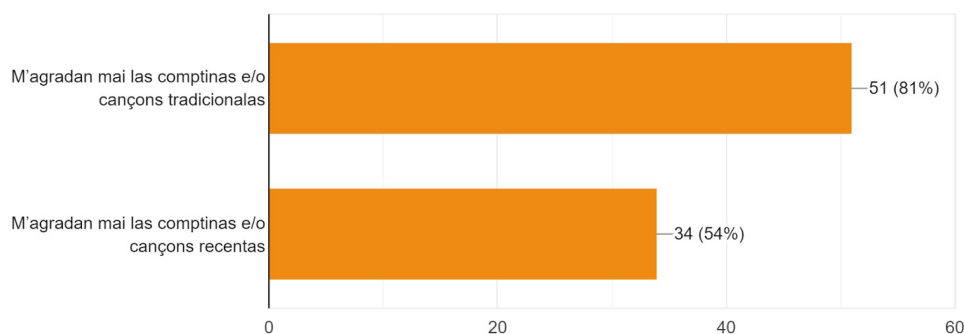
Venon luènh darrièr : lo còs 7 còps, lo temps que passa (jornada/setmana) 6 còps, la classa/l'escòla 6 còps tanben (dintrada, règlas de vida, especificitats del ròdol de la classa, material), las sasons 5 còps, las bèstias 5 còps, la comptina numerica 3 còps, los projèctes trabalhats 3 còps tanben, las colors, l'òrt, la natura e los vestits 2 còps cadun. D'autres tematicas foguèron balhadas mas pas partejadas per d'autres : la vida quotidiana a l'ostal, las comptinas umoristicas, la descobèrta de la matèria, las cançons istoricas, los anniversaris, las cançons tradicionals (bearnesas...) la familha, las formulas de presentacion, las emocions, la cortesiá, las tematicas ligadas a enjòcs lingüistics (fonologia, sintaxi idiomática...).

Vesèm doncas qu'un repertòri cantat deu èsser primièr pensat rapòrt a las temporadas. Puèi segond que i cal integrar las tematicas incontornablas del programa del cycle 1.

Nos sèm tanben demandada çò que lor agradava mai coma cant.

A la question 25 : « Vos agradan mai las comptinas e/o cançons tradicionals o recentas ? »

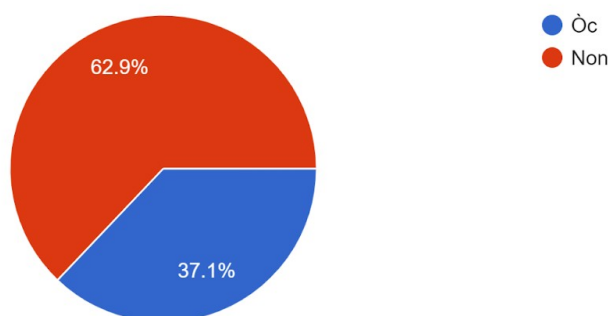
Son 81 % a aimar las cançons tradicionals çaquela 54 % dison aimar tanben las comptinas mai recentas. D'unes an balhat una explica cap a lor preferéncia. Cap a las comptinas tradicionals: fan partida de la cultura occitana, per las problematicas abordadas, son de melhora qualitat fonologica, son las solas ont la lenga i es perfiècha, revèrtan d'un patrimòni ric. Cap las comptinas recentas : mostrar que l'occitan es una lenga viva, contemporanèa. Aquò nos permet de dire qu'un mescladís de doas menas de comptinas seriá respondre a un espèr pasmens en tot daissant la part bèla als cants tradicionals.



Los cants tradicionals coma preferits

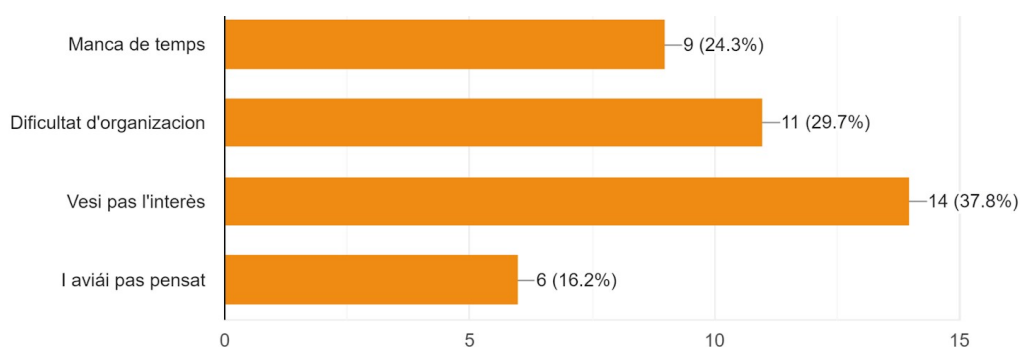
A la question : « Me poiriatz transmetre lo títol de la cançon o de comptina qu'agrada lo mai a vòstres escolans ? » s'agissiá puslèu de questionar los regents cap als retorns d'experiéncia e que fonciona plan. La tòca aquí èra de se servir dels tornars d'experiéncias per fin de visar mièlhs las cançons a faire dintrar dins lo repertòri. Après una tria bèla vaquí la tièra dels cants preferits dels enfants : La mirgueta, Vira vira vòla, Mar e montanha, La balena, Las cançons de nòu, L'auriòl, Cantèm Nadal, Corris canilhòta, Sénher ivèrn, A nòstre Pomièr, Joan de la Riula, La bèla castanha, La camba me fa mal, Dins lo cèl, Aimi la galeta, Carnaval es arribat, Carnaval s'apròcha, La bufatièra, Pimpè, Per passar lo Ròse, L'esquiròl, Pimparèla sautaprat, Lo sénher tigre, Lausèrt, lausèrt, L'ase de Gin hac, Dòna un uòu, Poleta, L'ors, Lo lop, Rossinholet, Vaquí pocet, La sobirana Gardarem la tèrra, L'autre jorn sus la montanha, Lo pichon trin, Lo gavòt de la montanha, Pica pica, Hica la man davan, Guilhaumet e Guilhaumeta » (creacion classa), A Bordèu, Tant que farem aital, Adiu madamisèla, Poriqueta, Margarideta se vòles jogar, La Fèsta de l'Issanka.

Per aquela cinquena e darrièra rubrica nos interessèrem a l'avaloracion de la lenga. A la question 26 : « Avaloratz lo gra d'aquisicion per cada mainatge de las comptinas e cant apreses ? » Son 63 % a pas avalorar e 37 % a o faire.

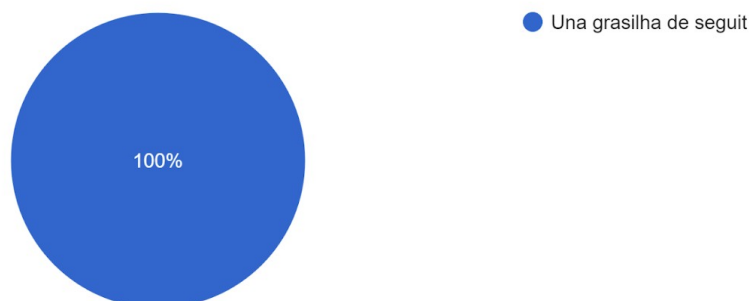


Una avaloracion dels cants pas sovent presenta

Los que o fan pas dison que i veson pas l'interès a 38 %, per dificultat d'organizacion a 30 %, per manca de temps a 24 % e 16 % dison pas i aver pensat.



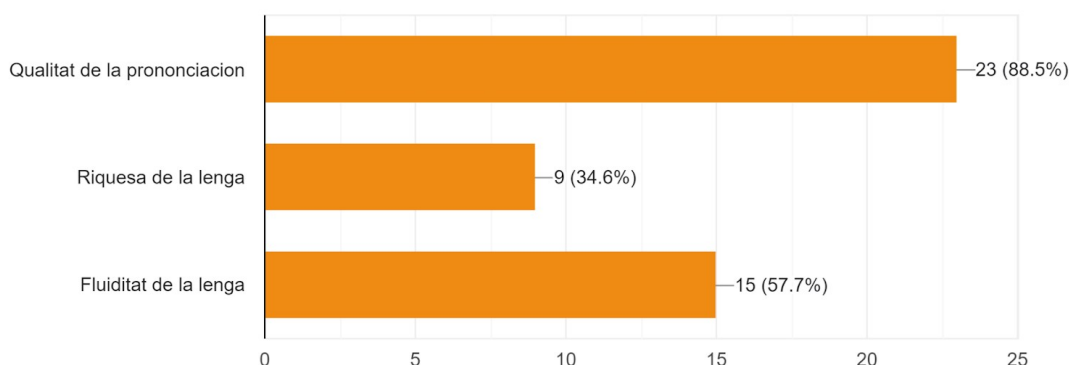
A la question 28 : « Se òc, quina(s) aisina(s) utilizatz ? » Per l'ora, los qu'avaloran la lenga o fan totes mercé a una grilha (nombre de cançons apresas, lo gra de mestritge) pasmens d'autres aisinas foguèron partejadas coma : l'enregistrament, ligam amb los critèris dins las cenchas.



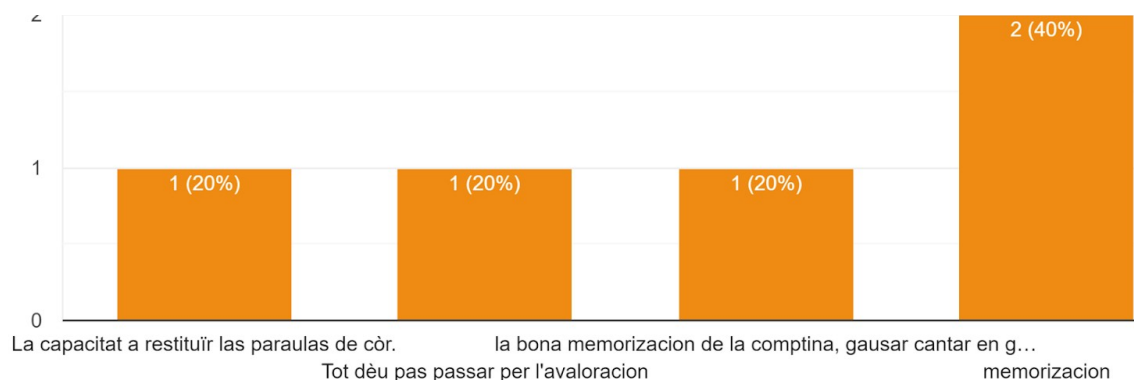
La grilha d'avaloracion coma aisina

A la question 29 : « Se òc, quin(s) critèri(s) avaloratz ? »

Avaloran en granda majoritat la qualitat de la prononciacion 89 %, la fluiditat de la lenga a 58 % e la riquesa 34 % e tanben la memorizacion. D'unes dison èsser atentius a l'intonacion, al ritme.

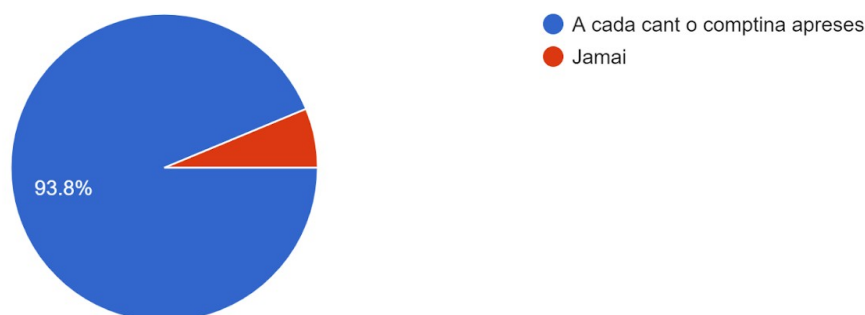


La prononciacion coma punt d'avaloracion privilegiat



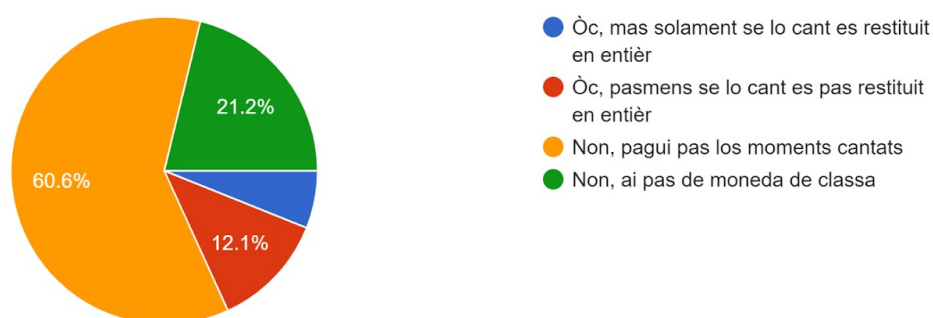
Una avaloracion nos sembla interessanta e podriá èsser facha simplement per un enregistrament individual, de temps en temps, dins l'encastre del « Camin de lenga Calandreta » qu'avalora lo nivèl de lenga dels enfants en fin de mairala. Se podriá tanben pensar mercé a una grilha que traçariá en

funcion dels objectius específics de cada comptina/canta : memorizació, fonologia, accent tònic, especificitats lingüísticas (oposicion e dubèrt e barrat, singular/plural, feminin/masculin, diftongs/triftongs...) A la question 30 : « Se òc a quina frequéncia ? » Son 13 personas a respondre a 94 % a o far aprèp cada comptina apresada. La granda majoritat o diguèron far un còp per periòde. D'autres o fan dos còps l'an, al moment dels bilances, al passatge de cenchas o en fin d'annada.



A cada cant son avaloracion pels qu'avaloran

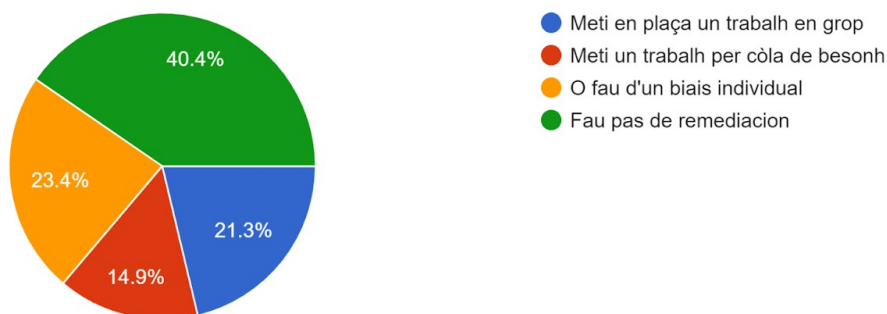
Volguèrem tanben saupre se aquel trabalh èra pagat o pas. A la question 31 : « Se òc, pagatz aquel trabalh ? (moneda de classa) » Çò pagat o pas, en classa, es evidentament pròpri a cada foncionament. Darrièr aquela question i aviá vertadièrament la question del ligam entre l'esfòrc fornit per aprener un cant, lo plan prononciar... en parallèl del plaser de cantar. Volèm dire en aquò que prene plaser dins un aprendissatge enlèva en res l'engatjament necite de l'enfant per o far del mièlhs possible. Nos podèm demandar se pagan per exemple la poesia, perquè pagam pas lo cant ?



Lo moment cantat es pas pagat per 2/3 dels regents

Per acabar nos sèm interessada a la remediacion. A la question 32 : « Quina remediacion metètz en plaça quand vos avisatz que i a de mancanças (participacion, fonologia, mots que mancan, fluiditat, melodia...)? ». Nombroses ne fan pas a 40 %. Son 23 % a la far d'un biais individual, 15 % per un trabalh de còla, e 21 % per un trabalh en grop classa.

D'unes precisèron : « *Cantam encara e encara. Cantar es dins la cultura de la classa es d'en primièr un moment de partèjar e de plaser* », « *La ritualizacion limita la non participacion* », « *Talhièr lengatge* ».



Pas totjorn de remediacion en cant

2.3.4 La mesa en forma dels resultats obtenguts

En nos apuejant sus las donadas collectadas nos anam ara centrar sus l'analisi de las responsas en ligam dirèct amb la question de recèrca. L'objectiu primièr es aquí de poder validar d'un biais definitiu las ipotèsis mas tanben de se servir dels elements per fin de crear una aisina que posquésse correspondre lo mai possible a las practicas.

Çò que podèm dire es que la lectura de las responsas venon corroborar las representacions qu'avèm.

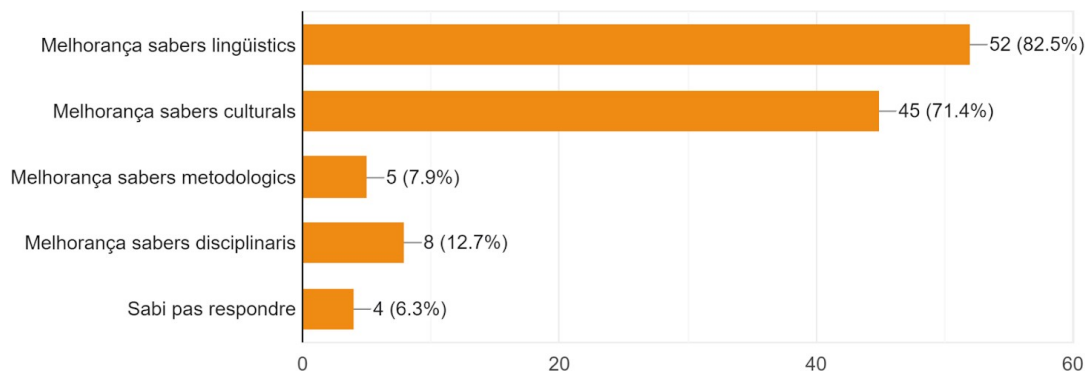
Rampèl de l'ipotèsi 1, la privilegiada : La comptina al servici de l'aprendissatge de la lenga 2 (L2) Cantar en mairala, en organitzant un repertòri en l'integrant dins la programacion melhora / favoriza l'aprendissatge de la lenga 2.

Los regents pensan a l'unanimitat que comptinas e cançons son indispensables a l'aprendissatge de la lenga 2 en cicle 1 e mai d'aquò es la lor aisina privilegiada per fin d'integrar e melhorar la lenga dins la mai que granda majoritat. Aquò va abondar doncas dins lo nòstre sens, mas tanben dins çò que foguèt mes en lum dins la partida teorica : lo cant en mairala jòga un ròtle significatiu dins l'aprendissatge de la lenga LV2 coma l'occitan en classa de mairala. Se limita pas a una activitat agradiva mas constituís una aisina pedagogica poderosa que facilita l'aprendissatge de la lenga amb una experiéncia mai rica e variada. (question 3)



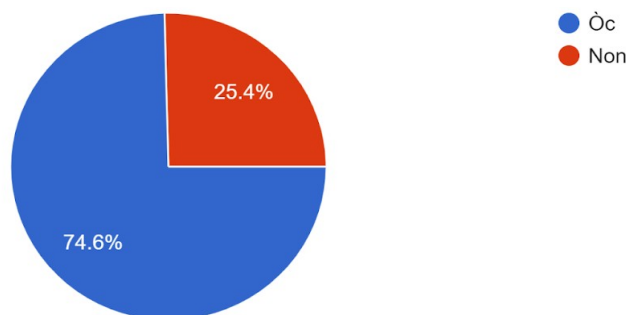
Comptinas e cançons : indispensables a l'aprendissatge de la lenga

Los benefaches de la musica dins l'aprendissatge de l'occitan foguèron tanben validats pels regents (question 5) amb primièr la melhora dels sabers lingüistics seguit dels sabers culturals e a menbre mesura dels sabers disciplinaris.



La musica melhora los sabers lingüistics e culturals

L'ipotèsi que lo repertòri programacion correspondria plan a un besonh ela tanben foguèt verificada, aprenèm qu'es util amb 3/4 dels regents qu'an una. (question 19) De notar que los que n'an pas dison qu'es la manca de temps qu'es la causa principala, aital podèm rasonablament pensar qu'una aisina ja fargada podria respondre a un besonh. Aprenèm tanben qu'una progression annadièra seria utila a 9 sondats sus 10 çò que nos permetèt de validar d'un biais definitiu la nòstra ipotèsi.

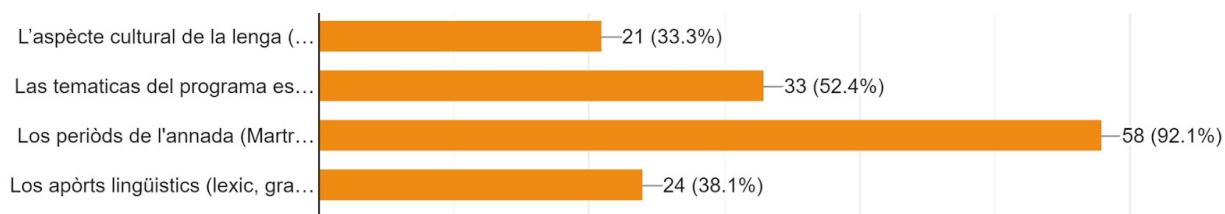


Un repertòri personal cantat per 3/4 dels regents

Rampèl de l'ipotèsi 2 : La comptina al servici de la descobèrta de la cultura

Lo repertòri cantat organizat serà al servici de la transmission de la lenga e de la cultura coma patrimòni ofèrt a totes : patrimòni ancian de la transmission orala a las practicas escolaras, patrimòni cultura d'aquí e dins lo mond tanben, universalitat dels tèmas presents e evocacion del « local ».

Questionèri per aquò far lo monde rapòrt a las tematicas privilegiadas integrada dins lor repertòri poder verificar la dimension culturala que pren aquel. Clarament ne sortiguèt que son las cançons ligadas a la Temporadas que sortisson primièras. Foguèri pas estonada de las responsas balhadas que las fèstas calendàrias son fòrça festejadas a Calandreta e que los cants que siaguèsson dançats o pas son còp segur totjorn presents dins las fèstas. Aquò nos permetèt doncas de validar la representacion e nos dire que nos caldrà balhar la plaça bèla a aquels cants mas tanben a las cançons localas que foguèron tanben citadas coma essencials.



Las fèstas calendàrias coma tematicas privilegiadas

Ipotèsi 3 : Al servici dels sabers escolars

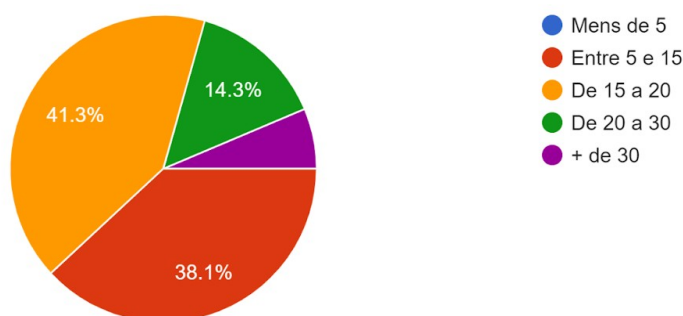
Cantar es s'inscriure dins una perspectiva transversala en relacion al servici dels autres domenis de l'escola : desvolopament del lengatge, motricitat, descobèrta del mond, se localizar dins l'espaci e lo temps.

Èra interessant de véser que los regents fan a mai de 30 % lor causida dels cants cap a las tematicas del programas pels apòrts lingüistics. Dins aquela mira me diguèri que caldriá soscar a l'integracion d'aquelas amb la mesa en lum dels apòrts principals lingüistics presents per cada cant. Çò que benlèu èra un pauc mai alonhat de la meuna pensada es lo fach que lo cant èra pas utilizat per introduire una nocion dins mai de 50 % del cas e qu'èra pas prepausat dins la mira d'una progression vertadièra en terme de dificultat.

Los elements d'analisi a retèner en ligam direct amb la concepcion l'aisina

Çò que nos caliá tanben faire, dins la dralha de l'idèa de crear una aisina coma una programacion, èra de joslevar la question de la quantitat de cants prepausats per periòde e per annada, per poder faire ligam amb lo nòstre vejaire e çò mes en plaça pels regents. Aquela donada nos permetèt de

validar l'idèa que nos cal prepausar entre 30 e 50 per annada, siá per las 5 periòdes mai o mens 6 a 10 cants per periòde, per fin de poder permetre una causida o un renouvelament dins lo cas de las classas multi-nivels.



De quantitats plan diferentas : entre 5 a 20 cants per annada en majoritat

Per concludre sus aquela partida avèm plan vist que lo repertòri cantat occitan en mairala a Calandreta es ja plan sovent mes en plaça, es çò que pensàvem. Çaquela per mantuna rason pròpria a cada regent, d'unes an pas de repertòri mentre que pensan que respondriá plan a un besonh que podriá participar a melhorar e favorizar la lenga.

Çò mai clar ara a aquela etapa es que vesèm clarament qu'aquela programacion se podrà pas èsser exhaustiva, ni mai unenca. Respondrà a un agach fòrça personal que serà pas còp segur partejat. Se podrà utilizar coma mena de basa pel monde, los que mancan de temps, los que començan dins lo mestier, o que vòlon enriquir la lor reflexion. Aquela programacion que se podrà metre a man de cadun segon las envejas, la classa, lo parçan etc... Sa bastison pensada en annada, periòde, nivèl e tematicas podrà servir coma punt de despart de soscadissa a cadun. Aurà pas ni la tòca ni la pretencion d'èsser scientificament validada mas serà çaquela bastida segon d'apòrts teorics rics, una aisina de terren fargada mercés als agaches partejats dels regents de Calandreta.

2.4 De la soscadissa a la creacion de l'aisina

2.4.1 L'analisi dels besonhs : critèris de seleccion dels cants

Decidiguèri doncas tre la prima 2024 de començar una soscadissa prigonda cap a la creacion d'una repertòri de comptinas e autras cançonetas. Mantuna setmana de collectatges, de lectures e d'escotas mercés a d'amics (CD, sitis internet, collectatges vièlhs en lengadocian e dins los autres dialèctes...) mas tanben d'escambis amb « grands » e pichons d'aicí e d'ailà me permetèron de faire la primièra seleccion personala segon de critèris ligats al tèxt o la melodia e que comencèri de metre de costat e

d'ensajar de classificar simplament din sun temps primièr : aisida / complicada a reténer, coneguda / o pas, cortetas / longas. Los primièrs retorns fin de junh 2024 del questionari mandat als regents me permetèron de me dobrir a d'autres biaisses de far, d'autres asuèlhs e d'apondre : los cants incontornables, los qu'agradan lo mièlhs als pichons, d'enriquir los cants en pan occitan etc... La tòca foguèt alara d'imaginar una programacion sus tres annadas (PS-MS-GS) amb 5 periòdes. Faguèri la causida d'una programacion bèla (entre 7 a 10 cants per periòde) ont segon la classa, son ritme podrà mesclar, seleccionar cada periòde d'unes cants. De cants amb de tematicas largas segon los patrons lengatgièrs esperats en cicle 1 e tanben ont se trapan un fum de nocions qu'ensagèri de classificar. Puèi metèri en plaça un trabalh de desreparticion segon mantun critèri :

*Objectius comunicacionals - Patrons lengatgièrs : 1. Los mots de la classa 2. Los cantons-jòcs 3. La motricitat 4. Far la cosina 5. Nos ocupam dels animals 6. Far la fèsta 7. Bastir son lengatge e bastir lo temps 8. Parlar de ieu e de la familha 9. Sortís dins lo quartièr 10. L'accident, la malautiá...11. Cultivar lo jardin e ne parlar 12. Sortir al zòo, al bòsc, a la mar

*Objectius linguistics : ompausanta fonologica; Compausanta lexicala; Compausanta gramaticala.

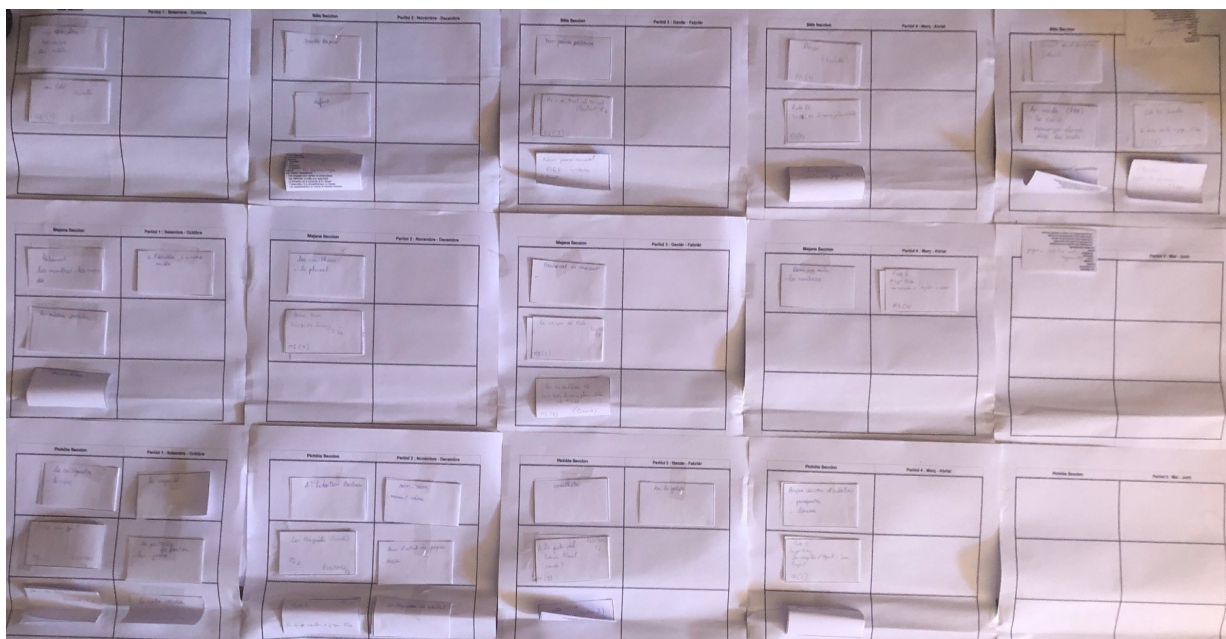
*Objectius culturals : Lo repertòri comptarà de cançons tradicionals, de reviradas, de que se dançan, de comptinas contemporanèas cortetas e de còps mai que longuetas que se podran redusir se necita.

2.4.2 L'elaboracion de l'aisina, etapas de creacion : recèrca, test, ajustament

Vos prepausi aquí jos lo caminament en imatges que me sembla qu'aquestas fotografias mòstran plan las diferentas etapas de las avançadas del trabalh amb una idèa simpla per començar, de fasas ont la complexitat de la tasca es aparenta, una produccion finala que qualificariái de clara, lisibla, ordenada que ditz la qualitat del trabalh, de la reflexion.

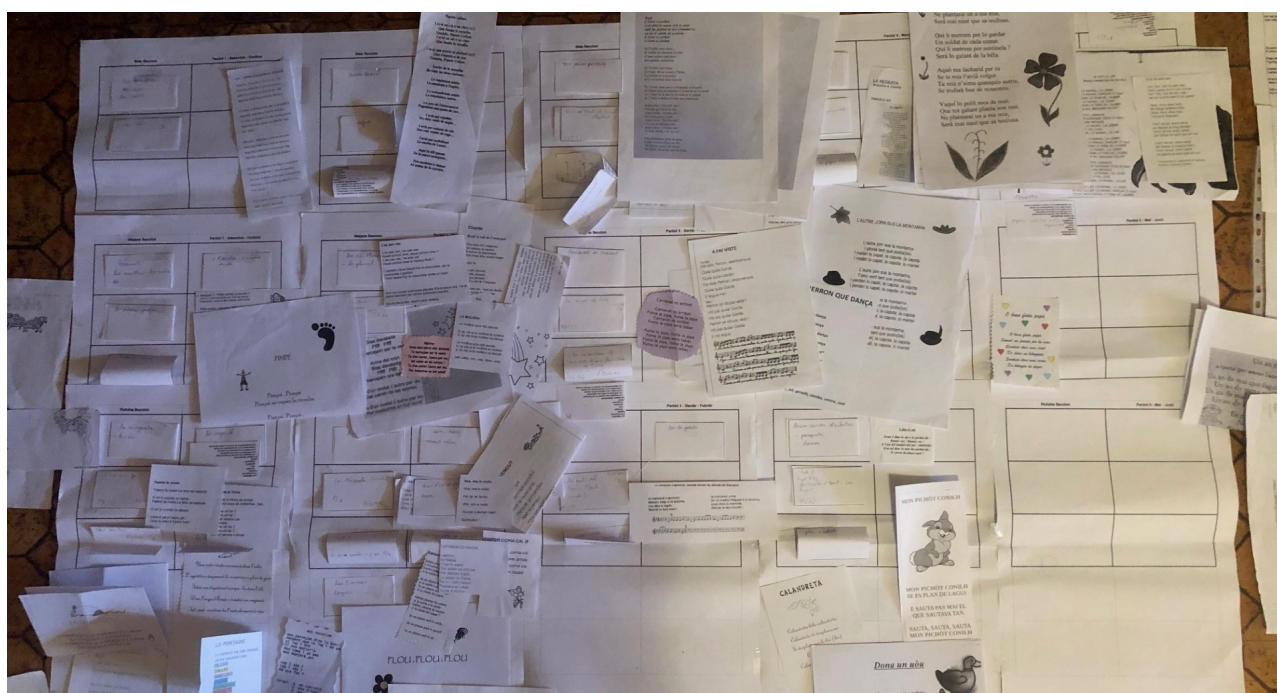
Primièr al nivèl de l'organizacion materiala del trabalh metèri en plaça un tablèu que me permetèt de lo manipular.

Causiguèri de lo compausar amb mantuna dintrada e a partir de fichas al format A4 estampadas per cada periòde e per annada, siá en tot 15 fichas (tres annadas/PS/M/GS còp 5 periòdes). Per me permetre d'aver una visibilitat globala causiguèri de l'assemblar e de lo pausar pel sol.



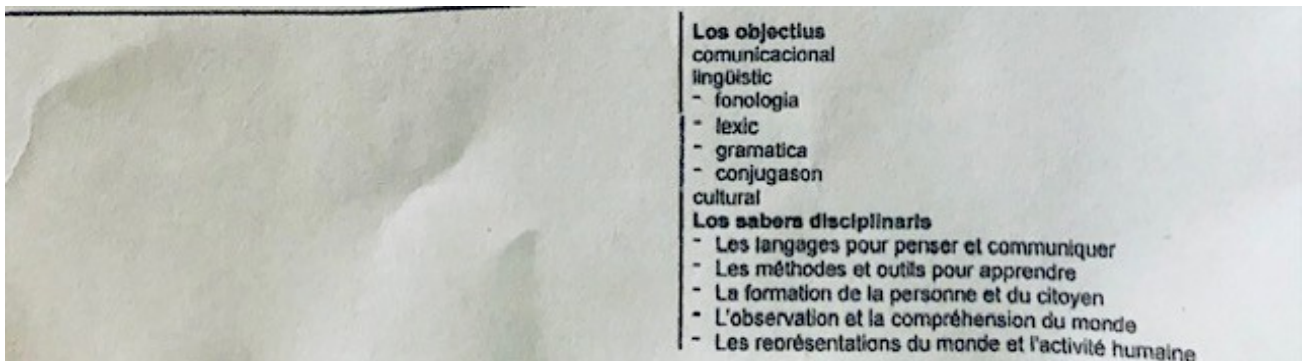
Assemblatge dels fichers per 5 períodes sus 3 annadas (90 cm de naut sus 105 cm de larg)

Puèi venguèt alara un autre moment bèl d'escota e d'analisi de paraulas per ne far una tria amb la mira de començar d'equilibrar los nivèls e la reparticion per camp d'aprendissatge.

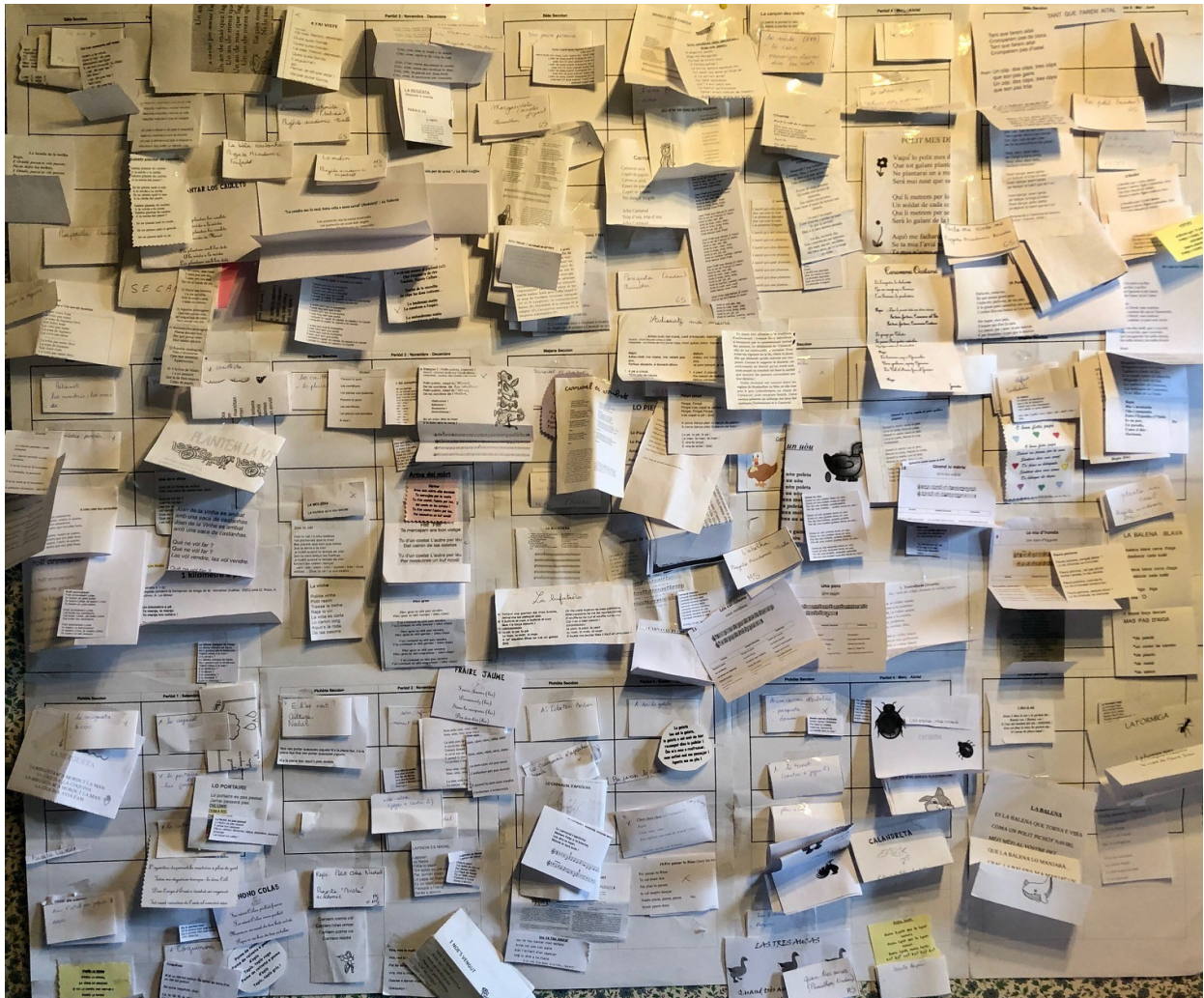


Prima 2024 : las primièras escotas, debuta d'una soscadissa de programacion

Per classificar los cants segon los objectius e sabers disciplinaris utilizèri de papieròts dobles fàcias : amb d'un costat los elements notats que nos serviguèron a causir lo cant :objectius comunicacional lingüistic (fonologia, lexic, gramatica, conjugason, cultural) e sabers disciplinaris e de l'autra lo títol e l'endrech ont se trapa.

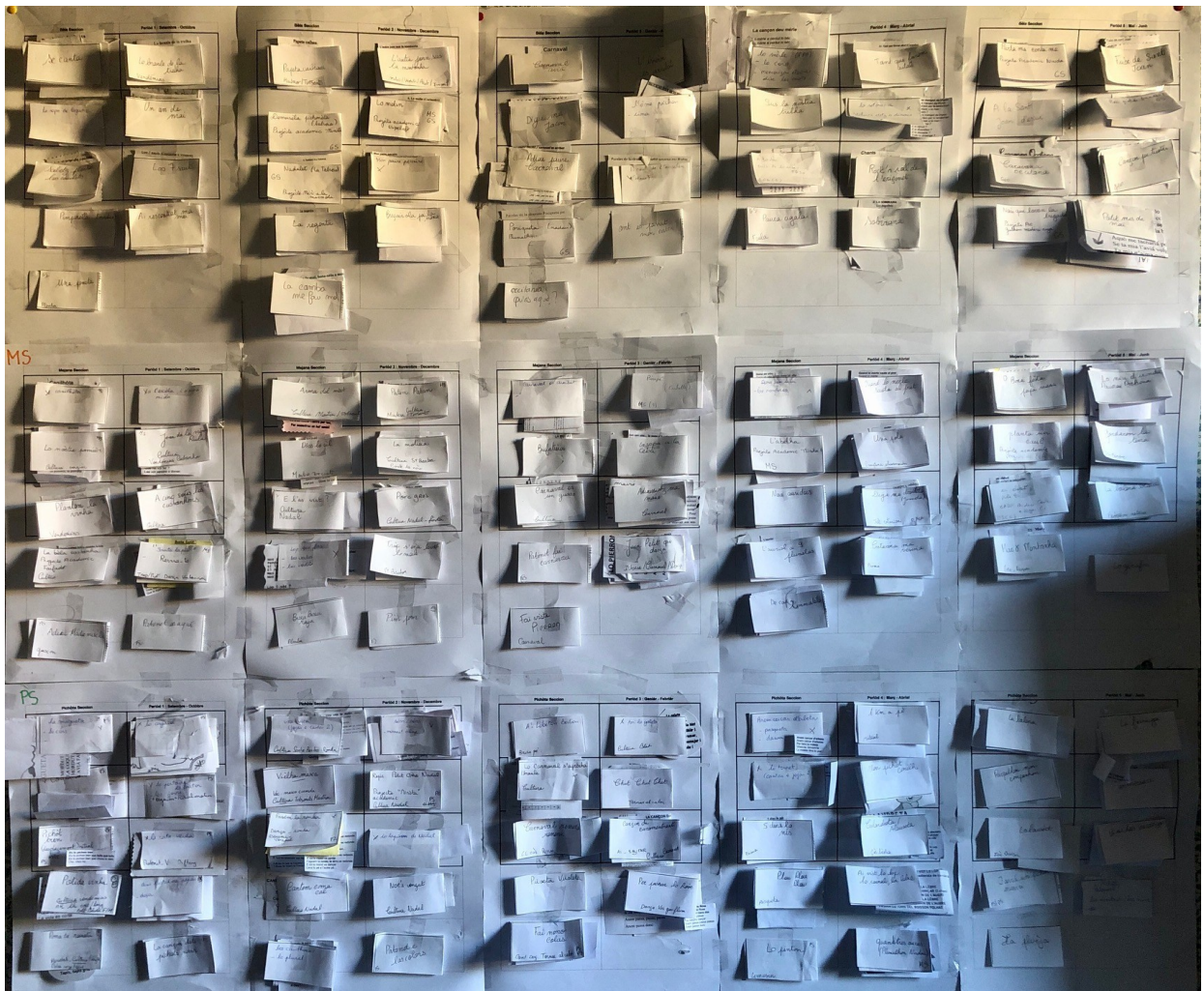


Puèi, pauc a chac pauc de las avançadas, decidiguèri de penjar sus la paret lo fichièr per fin de me permetre d'aver un agach mai clar e de véser mièlhs las mancanças o cambiaments de far en cèrca d'un equilibri dins las tematicas. Foguèt tanben per ieu lo moment de l'organizar mièlhs e de trigar las versions multiplas/diferentas dels cants e procedir aital a una causida.



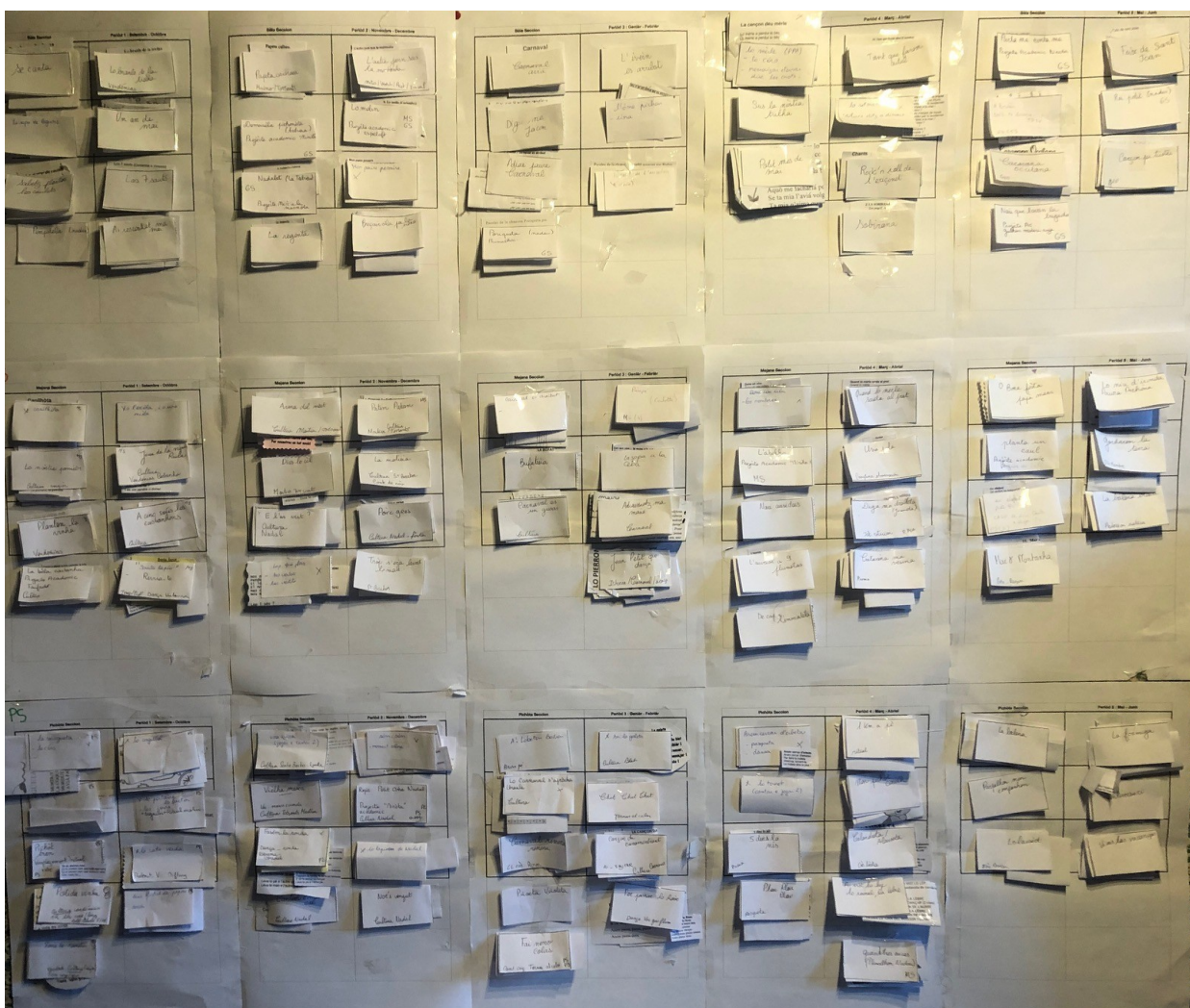
Estiu 2024 : las avançadas de la programacion

Comencèri lo trabalh de l'analisi de donadas al moment de la davalada 2024 e posquèri alara prene en compta las remarques e autres aponduts prepausats pels regents. Apondèri de cants que semblavan coma d'incontornables, enriquiguèri lo repertòri de cants en pan occitan qu'aviái amb la molonada de proposicions qu'aguèri, los cants plebiscitats pels enfants que pensèri a la nocion de plaser e al ròtle essencial que jòga dins l'aprendissatge d'una lenga.



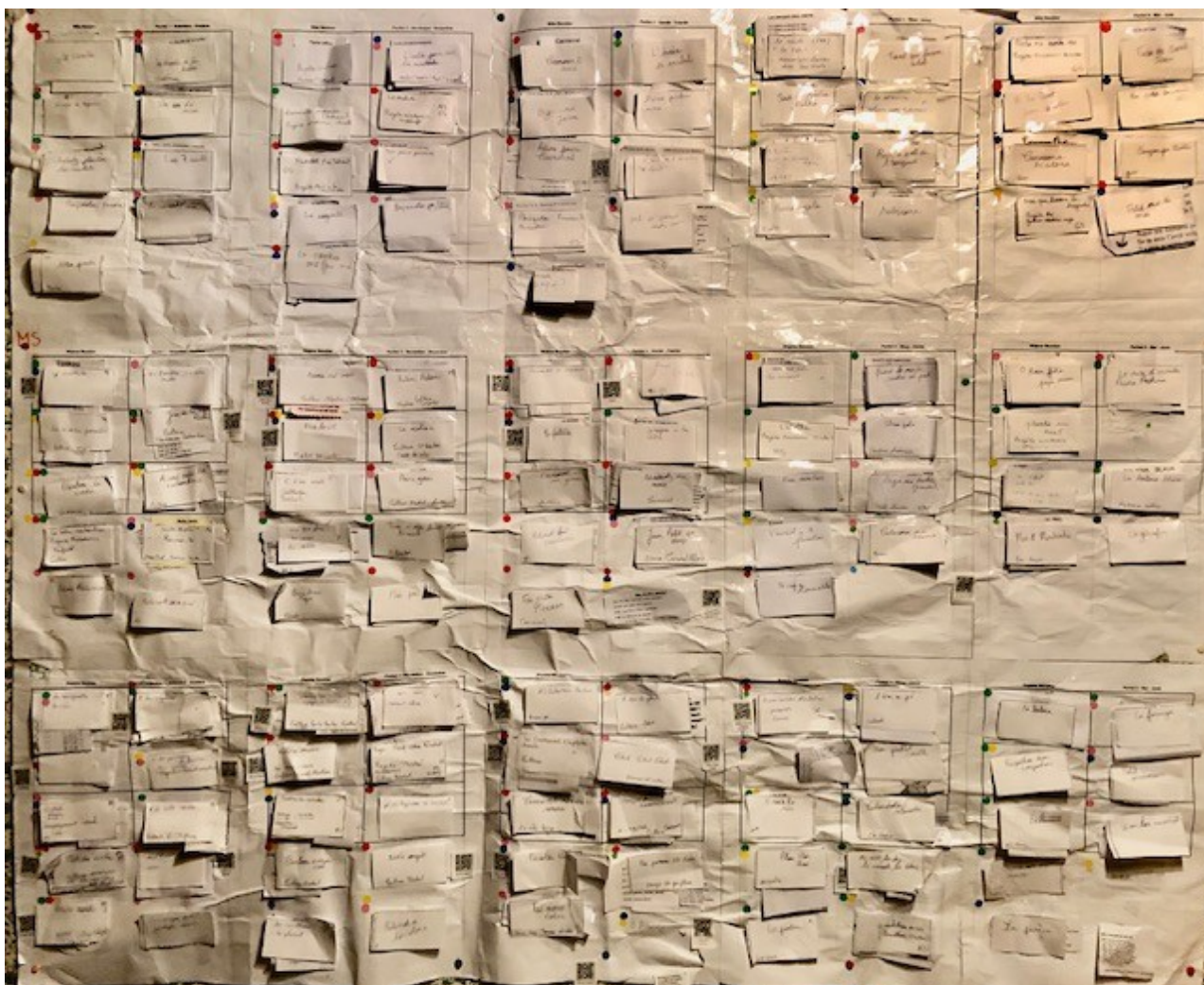
Octubre 2024 : la presa en compta de retorn dels questionaris

Puèi arribèri a una version test quasi acabada, a pauc prèp equilibrada. Es a aquel moment que prenguèri clarament consciéncia que la programacion podriái pas jamai respondre a totes tant las possibilitats en terme de causida de cants èran gigantas.



Novembre 2024 : la programacion dins una version plan avançada

En resumit estructurèri aquela programacion en començar per de cançons plan simplas, puèi aumentèri progressivament la complexitat, per acompanhar lo mainatge dins una progression doça long de las tres annadas. Causiguèri de cançons adaptadas e plan sovent ritmadas o repetitivas per facilitar la memorizacion, l'assimilacion dels mots e de expressions alentorn de tèmas pròches dels mainatges en tot integrar la cultura occitana.



Avril 2025 : la programacion acabada

Cap als continguts e biaisses de senhalar la tematica legendèri lo document a la prima 2025 per que siá mai aisit de reperar los tèmas e véser s'èran equilibrats.

Pegasolet roge	●	CULTURA
Pegasolet vèrd	●	DESCOBRIR LO MOND
Pegasolet blau	●	ESPACI E TEMPS
Pegasolet jaune	●	MATEMATICAS
Pegasolet ròse	●	SOCIAL

Aprèp aquel trabalh bèl sus papièr passèri a una version informatiza basada sul meteis principi que permetrà d'escambiar aisidament lo fichièr e lo modificar se sembla necite, dins una logica de cooperacion e de relectura per qualqu'un mai. La programacion es disponibla dins son integralitat en annèx (annèx 10 : programacion comptinas en mairala - Cicle 1) Aquela se vòl coma modificabla al format paísatge A4 e compòrta actualament 27 paginas.

Programacion comptinas en mairala - Cicle 1 - Pichòta seccion							
		Títols e tematicas	Objectius comunicacionals	Objectius linguistics			Autres
			Patron lengatgièr	Compausanta fonologica	Compausanta lexicala	Compausanta gramaticala/ conjugason	
PERIÒDE 1 setembre- octobre	1	La mirgueta 	8- Parli de ieu e de la familha	-E tampada: mirgueta	-Vocabulari del camp lexical còs uman: det, man, etc...	-Passat compausat: m'a manjat -Diminutiu ETA: mirgueta	
	2	Lo pichon tren 	3 - La motricitat		-Vocabulari: bufar, chucar, trin	-Diminutiu ON: pichon	- Retorn al calm per dintrar o sortir de la classa e pels desplaçaments
	3	Coquinon 	8- Parli de ieu e de la familha		-Vocabulari còs uman: det	-Pronom: se sona, li disi, me doni -Diminutiu en ON: pichon coquinon -Diminutiu en ET: potonet	
	4	Lo portaire 	7 - Bastir son lengatge e bastir lo temps		-Vocabulari dels jorns de la setmana + portaire/factor	-Negacion: passará pas	Revirada d'una comptina classica francesa, pòt ajudar los enfants a dintrar dins la lenga per un aire ja conegut
	5	Lo cagaròl	12- Sortir al zòo, al	Diffonga: plòu	-Vocabulari del	-Diminutiu en ET:	Revirada d'una

Visual del fichièr de la programacion picada e modificabla format A4

III – L'EXPERIMENTACION : MESA EN ÒBRA E RETORNS

3.1 L'expertisa : retorns qualitativs

Un còp aquel trabalh acabat contunhèri cerquèri a faire expertizar lo document. A l'escasença del questionari aviái profiechat de demandar als regents se serián d'acòrdi per faire un entreten. Son mai de la mitat que diguèron de òc çò que permetèt a aquela etapa de beneficiar de possibilitats nombrosas.

3.1.1 La causida dels experts

Per fin de seleccionar los experts prenguèri en compte mantun critèri per assegurar la pertinéncia e l'adequacion de l'avaloracion. Primièr las competéncias musicalas, amb la coneissenças d'un repertòri adaptat als mainatges joves, l'experiéncia pedagogica en mairala, una granda sensibilitat a la cultura occitana, la capacitat d'avalorar e de formular un retorn constructiu amb de proposicions e la capacitat a imaginar l'impacte de la programacion suls aprendissatges e lo desvolopament dels enfants. Causiguèri per aquò far dos regents a Calandreta la Barbarà Piquemal e lo Felip Joulié.

Panèl dels entretens realizats :

Nº	Nom	Estatut	Contactes amb lo cant
1	Joulié Felip lo 07/03	-Regent e director actualament cicles 2/3 en pòsta al dintre de la Calandreta La Garriga de Gignac (Erau 34) -Formator dins l'encastre de la formacion iniciala e continua de regents dempuèi 2004 amb APRENE e lo CFPO. -Ancienetat 25 ans	<i>« La classa qu'aviái en responsabilitat en debuta de carrièra faguèt d'emissions de ràdio setmanieras pendent sèt ans (enregistraments, causidas de las virgulas musicalas e las darrièras annadas, montatges), una de las rubricas èra consagrada a la musica occitana long del temps. Intervenguèri cap a la musica occitana long del temps e cossí aprene la musica e lo cant occitan dins las classes per d'aprene 1, 2 e 3. Meni desempuèi sèt ans una formacion contunha en PCI (Patrimòni Cultural Immaterial) seguissent las temporadas ont musica, cant e dança an una plaça bèla. Meni de talhièrs occitans dins lo còr d'Erau desempuèi</i>

			2001 ont lo cant fa part de l'aprendissatge, d'unas annadas lo talhièr faguèt de representacions de cants per Nadal o <i>Total Festum</i> .»
2	Piquemal Barbarà lo 28/03	-Regenta dempuèi 18 en cicle 1 -Directritz a la Calandreta La Dagtenca d'Agde (Erau 34) -Ancienetat 20 ans	« <i>Cada jorn, escotam de musicas e cantam de tèxtes del repertòri tradicional coma de composicions mai modèrnas en classa. Aital ai poscut mesurar l'impacte fondamental d'aqueles moments d'educacion musicala sus l'acquisicion e la restitution de la lenga occitana.</i> <i>Dempuèi mai de 25 ans danci dins lo grop d'art e tradicions popularas de ma vila Besièrs « La farandòla besierenca », çò que m'a permés d'aqueirir de coneissenças sus las musicas, los instruments, cants e danças del Lengadòc bas e mai largament del territòri nacional demercé als escambis. Dins l'encastre de la formacion contunha d'ensenhaires, participi egalament a la formacion PCI dempuèi sa creacion.</i> <i>En mai, pendent ma formacion iniciala a l'universitat Pau Valéry de Montpelhièr, ai estudiat l'istòria regionala çò que me permet de replaçar los cants e las musicas dins un context istoric e dins la realitat sociala de l'epòca.</i> »

3.1.2 La menada dels entretens : contèxte

Faguèri la causida de menar aquels entretens en presencial per poder permetre una interaccion mai rica e dinamica, pausar de questions, clarificar de punts en temps real e nuançar las responsas mercé a la comunicacion non verbala. Èra tanben l'idèal per poder crear una relacion melhora amb l'expèrt per fin de partejar sas idèas, sas experiéncias, e sas reflexions.

Lo presencial èra tanben necita que voliái tastar la reaccion « a caud » dels expèrts cap al trabalh de recèrca amb la dobertura de la programacion format papièr.

3.1.3 Los objectius dels entretens : impressions, limits

Partiguèri doncas cap a l'idèa d'una expertisa non pas scientifica, qu'èra pas çò visat, mas puslèu dins la dralha de reculhir los agaches de las collègas amb la mesa en lum de çò positiu ? çò de melhorar ? mas tanben de pausar dos agachs : un cap a l'arquitectura e l'autre cap al contengut (linguistic, cultural, disciplinari).

Se debanèron en doas fasas :

- 1) La presentacion generala del camin de recèrca, de las ipotèsis, dels objectius visats, del trabalh menat.
- 2) La dubertura del document papièr per l'expèrt e del recuèlh de las remarcas jos format d'una discutida.

3.2 Limits e perspectives

Los entretens foguèron d'una durada de 30 minutas cadun, se tenguèron totes dos al mes d'abril 2025 als dintre de doas escòlas Calandreta : la de Ginhac e la d'Agde.

Faguèri un enregistrament sonòr dels dos que la tòca èra que siaguèsson vius per fin de me permetre d'OBSERVAR – REAGIR – COMMENTAR. (annèx 11 : enregistrament entreten qualitatiu Felip Joulié) Faguèri puèi una mena de carta mentala per fin de tirar las idèas e poder faire en seguida una sintèsi dels punts abordats amb un resumit de tèmas principals discutits.

3.2.1 Las remarcas cap a l'arquitectura

Primièr cap a l'arquitectura e la causida facha del descopatge en tres nivèls, foguèt validada pels dos regents concernits. Parlèrem amassa de la logica per nivèl e non pas per cicle per tanben respondre al besonh de las escòlas bilinguas publicas, çò que pausèt pas problème.

Cap a la causida de 6 a 10 cants per nivèls, totes dos an trapat a aquò la possibilitat de renovar.

La progression sembla complicada de far.

L'idèa qu'un cant se tòrne d'una annada sus l'autra foguèt evocada « *per fin aital de rassegarar los pichons qu'an besonh de se tranquillizar en lor rampelant de causas agradivas* ».

Tanben la de se daissar la possibilitat d'una redondància per crear una cultura amb un cant que se podriá tornar trobar cada annada çò que fariá sens « *subretot se anam cada annada un chic mai luènh dins son aprendissatge* » F.Joulié exemple : lo Se canta, la Sobeirana mas tanben los cants

dels luòcs (Ase de Gignac, Dagtenca...). Aital caldriá faire aparéisser aqueles cants debuta de PS per que posquèsson acompanhar cap a la GS los enfants en èsser enriquets e aprigondits de d'unas nocions.

Pels cants reputats coma complicats se cal pas empachar de los utilizar coma « cant ofèrt ».

B. Piquemal

Cap a la reparticion dels cants es important de trapar un equilibri dins los camps d'aprendissatge.

« *Aver de tot a totes los periòds* » F.Joulié

3.2.2 Las remarcas cap al contengut (linguistic, cultural, disciplinari)

I aguèt la mesa en lum del desequilibri visual dins los pegasolets de color, çò significa qu'entre las tèmas se deuriá trobar un equilibri. Rapòrt a aquò i aguèt la remarca que la majoritat dels cants pòdon aver mantuna etiqueta color tan dintran dins mantun aspècte coma per exemple per d'unes cants dançats que serián classificats dins 3 domenis : social, cultural, espaci.

Per las comptinas del meteis biais pensan que son interessantas que van pegar a un o mantun gèst quinesiesic que correspondon a de nocions abstrachas. Aital los enfants en dificultat van poder i tornar es se tranquilizar amb darrièr de nocions matematicas.

Seriá estat interessant de metre en lum al dintre dels cants l'utilizacion de las expressions idiomaticas.

Cap a la cultura seriá de biais de diferenciar los cants utilizats per las temporadas dels cants culturals ligats puslèu a un parçan e que fan pas forçadamant sens d'en pertot.

3.2.3 Bilanç dels entrepens

Lo moment de dobertura del document papièr e primièr sentit foguèron encoratjants.

« *Es un brave trabalh plan interessant* » F.Joulié

« *Es un trabalh fòl* » B.Piquemal

Çò positiu	Çò de melhorar e proposicions per anar mai luènh
-La riquesa dels cants : la quantitat e la diversitat	-« <i>Aver de tot a totes los periòds, plaçar mantuna etiqueta per cant metre en lum los cants temporadas.</i> »
-Lo trabalh de classament	-« <i>Ligar cant e apròchi sensorial amb las diferentas familhas</i>

per contengut : lingüistic, cultural...	<i>d'instruments e perquè pas aprofiechar de las sortidas de classa per trobar lo material necita dins la natura e trabalhar aital las diferentas familhas de musica (rasclar, tustar, fretar...) e trabalhar lo vocabulari util. »</i>
- La nocion de programacion	<i>-Ligar per assetar los aprendissatges novèls dela cicle 2/3</i> <i>« Faire ligam amb una programacion en istòria que seriá la de l'escòla. Fire ligam entre cant coma un bagatge securizant, tranquillizant, per fin d'assetar de causas que los escolans coneisson e que fan sens afectivament. »</i>

3.2.4 L'analisi cap als entretens e melhoranças pensadas

Aqueles entretens m'an permés d'alargar la vision. Las discutidas portèron d'idèas e vejaires novèls fòrça interessants, d'unes se podran metre en plaça sul pic aisidament coma :

- la mesa en lum dels cants de temporadas amb un còdi color especial;
- la mesa en plaça de mantun còdi color par un sol e meteís cant;
- l'integracion dels cants del parçan;
- la redondància dels cants incontornables tre la PS per i poder tornar dessús.

D'autras pistas demoraràn per l'ora coma soscadissa e venon confortar l'idèa qu'aquela programacion es una aisina personala que se voldrà en movement.

Demòra pasmens una dralha interessanta per fin de melhorar la lenga en mairala per la riquesa dels cants que se i tròban lor diversitat pensada per periòde e annada.

L'importança d'aqueles escambis per aquel memòri foguèron primordials e profièchi d'èsser aquí per mercejar un còp de mai los expèrts.

De mon costat la soscadissa s'arrestèt pas aquí e pensèri ja a las possibilitats futuras per fin de melhorar l'aisina coma i apondre :

- una version picada de cada paraula;
 - un supòrt visual (imatges) per associar los mots essencials;
 - una illustracion a colorar o completar pel mainatge pel quasèrn de cant;
 - una mot de primièra de pagina pel quasèrn de cant dels enfants que vendriá introduir lo caminament;
 - un « flash còdi » per cada cant per permetre als parents d'escotar e acompanyar l'enfant a l'ostal;
- (annèx 12 : exemples de cants en version enregistrada)
- la creacion d'una ficha pedagogica per cant.

3.3 L'experimentacion en classa

Per fin de validar l'ipòtèsi privilegiada que cantar en mairala, en crear un repertòri e l'integrar dins la programacion melhorariá / favorizariá l'aprendissatge de la lenga 2 caldriá metre en plaça una experimentèri de la programacion annuala sul terren sus mantuna annada.

3.3.1 Lo contèxte d'experimentacion envisatjat

Tornarai pas en detalh sul contèxte de recèrca que ne parlèri dins las primièras partidas mas mas prepausi un rampèl essencial. Soi en responsabilitat d'un quadruple nivèls de cicle 1 que compta 23 escolans (2 TPS, 6 PS, 9 MS e 6 GS) s'agís d'una classa bessona. Cap a la lenga e al ligam que tenon los enfants en defòra de la classa. De notar que dins la classa un papà es occitanofòn e parla la lenga a son filh e que mai d'aquò la lenga e la cultura es plan portada dins aquela familha. Tanben una mamà fa de regenta a Calandreta, parla amb son enfant la lenga e pòrta la cultura per son mestier mas tanben la familha. Una calandrona es bilingüa que los parents comunican amb ela sovent dins la lenga mairala qu'es l'israelian. Totes los enfants son escolarizats dempuèi la PS a Calandreta e son totes dins lo contèxte de l'immersion precòça. Los enfants son originaris en partida del parçan sens que siá la generalitat. D'unes parents an « dins l'aurelha » la lenga de part lo mitan familial e d'autres pas brica. La lenga es puslèu plan aculhida a l'ostal dins la granda majoritat dels temps, d'uns enfants escotan de musicas occitanas, d'unes van a de concèrts de grops occitans, d'unes an de libres per la joïnessa en occitan a l'ostal... De mon costat e primièr per faire ligar entre classa e escòla, cada setmana prepausi un pichòt bilanç escrich dels moment claus de la classa que trapa sa plaça dins lo « quasèrn caminaire » dels enfants que tòrna lo divendres a l'ostal. Es una escasença suplementària pels pichons de parlar de l'escòla mercé a l'ajuda d'un supòrt illustrat e de faire dintrar le lenga pel biais dels cants que meti regularament en version sonòra per permetre als enfants de los tornar cantar o simplement escotar a l'ostal.

3.3.2 De la soscadissa a l'experimentacion

Dins la dralha d'aquela soscadissa comencèri de tastar d'ora en classa una programacion tre la dintrada de setembre de 2024. L'idèa èra de far de la classa una mena de laboratòri a cançons subretot per poder observar, escotar, enregistrar, avalorar e veire l'engatjament o pas dels enfants per las cançons prepausadas per fin de de faire una tria primièra sul terren. Comencèri la seleccion amb de cançons tradicionals occitanas e de comptinas popularas adaptadas al nivèl dels mainatges en

foncion de lors interèsses e de lors progrèsses. Sosquèri a associar de gèstes a totas las paraulas de las cançons per ajudar los mainatges a memorizar los mots e a comprene lor significacion en rendent l'activitat mai dinamica. Organizèri los cants per periòde en ligam amb las sasons e fèstas. Simplifiquèri de còps las paraulas per permetre l'acquisicion de frases simples necessàrias a la vida vidanta, quitament inventèri de novèlas comptinas pels besonhs de la causa, dins una tòca d'aprendissatge de mots e frases simples, e que los mainatges se las posquèron s'apropriar eficaçament dins una tòca lengatgièra.

3.3.3 Cap a una experimentacion : soscadissa

Los objectius visats per aquel aisinas èran de mantun òrdre : melhorar e favorizar l'aprendissatge de la lenga occitana en desvolopant lo vocabulari, la prononciacion, la fluiditat, las expressions idiomáticas e l'engatjament dels enfants.

Per aquò far organizèri los moments cantats cortets dins lo planejament en faire la causida de los multiplicar e de los rendre ludics mas subretot integrèri lo cant a totes los moments de classe en associar las paraulas lo mai sovent possible a de movements per fin de permetre als enfants de retenir mièlhs amb l'ajuda del còs. Cantan sol dins la nòstra classe mas tanben amb la classe bessona de mairala cada setmana e amb los elementaris a l'escasença de cada fèsta e projècte.

3.3.4 L'avaloracion possible pel seguit

Pensèri tanben d'ora a una avaloracion de seguit tant la question me semblava complicada e ne parlèri als regents dins l'encastre del questionari.

M'avisèri que l'avaloracion d'aquels cants èra pas pas forçadament presenta e dins solament 37 % del cas (questions 27 cap a 32). Fòrça regents diguèron i véser pas l'interès, d'autres se dison empachats per de dificultat d'organizacion, per manca de temps o d'i aver pensat.

Per l'ora, los qu'avaloran la lenga o fan totes mercé a una grilha (nombre de cançons apresas, lo gra de mestritge) pasmens d'autras aisinas foguèron partejadas coma : l'enregistrament o fan ligam amb los critèris dins las cenchas d'occitan.

Çò avalorat en mai que granda majoritat son la qualitat de la prononciacion, la fluiditat de la lenga e la riquesa e la memorizacion. La granda majoritat o diguèron far un còp per periòde. D'autres o fan dos còps l'an, al moment dels bilances, al passatge de la cenchas o en en fin d'annada.

Fàcia a la dificultat de crear una aïna pensèri la premièra annada de Màster a metre en ligam la resultas individualas del « Termomètre lingüistic / Pròba de competència lingüistica aïna plan soscada qu'es fondada sus 4 elements d'avaloracion, vaquí un extrach »

1. TERMOMÈTRE DELS SONS exercici d'imitacion fonetica.
2. TERMOMÈTRE DE LA MEMÒRIA AUDITIVA restitucion dels elements de las frsas.
3. TERMOMÈTRE DE LA RIQUESA LEXICALA contar çò que se passa sus l'imatge.
4. TERMOMÈTRE DE L'EXPRESSION ESPONTANÈA comentar pendent quelques minutas çò qu'es vist. (annèx 14 : termomètre lingüistic)

Aital lo faguèri passar al mes de mai 2024 çò que me balhèt un vejaire cap a la lenga. Coma se passa sonque en fin GS èra plan complicat de mostrar que los progrèsses èran ligats a aquela annada cantada. Çaquela lo termomètre que faguèri passar als escolans de GS en 2025 rebatavan d'un nivèl de lenga plan bèl.

Annada 2 : Per la segonda annada, dintrada (2024/2025) cambièri lo biais d'avalorar e seguiguèri la mesa plaça del « Camin de lenga dels escolans » a Calandreta qu'a per tòca de permetre als enfants de validar l'aprendís 1 en fin de mairala mercé a un camin en mantun etapa. Aital a mantun moment de l'annada faguèri d'enregistraments individuals de cant, de temps en temps, per fin de me permetre d'avalorar dins l'encastre del « Camin de lenga » lo nivèl de lenga dels enfants. En aquela prima 2025 soi per l'ora a començar de fargar lo dosièr pagèla dins lo pòrtfòlio dels mainatges sus ESTELUM qu'es la basa de donadas a Calandreta e menèri las amalhadadas. Aquelas permetèron de far un punt a prepaus dels progrèsses ja realizats e los que demòran de far, la pagèla que constituís l'avaloracion finala e qu'es realizada pel « pagelaire », autre regent que lo de GS se farà dins quelques setmanas. Mai que mai, realizèri d'enregistraments dins los diferents temps de classa long de l'annada pendent los moments de paraula e d'expression liuras mas tanben los moments cantats coma testimoniats de la qualitat de la lenga.

3.3.5 Reflexius personalas e perspectives

Es encara d'ora per èsser segur que la lenga se va melhorar dins la classa mercé a l'ajuda de la programacion cantada en classa de mairala. Caldriá mantuna annada d'experimentacion per poder pensar que lo nivèl de lenga i es impactat favorablement, pr'amor aquò serà dificil d'èsser segur a 100 % que son pas d'autres factors que dintrèron en jòc dins aquela melhorança coma per exemple un nivèl immersiù encara melhor.

Çò que pòdi dire còp segur cap a las observacions e mercés als bilançes regulars fach amb los calandrons, es que lo cant suscita un interèst e una motivacion bèla alara podèm pensar qu'aquela programacion aurà un impacte positiu dins la favorizacion de la lenga qu'es clarament establitz que l'engatjament emocional facilita l'aprendissatge de la lenga dins la classa.

CONCLUSION

L'aprendissatge d'una lenga, particularament en mitan immersiu e precòç, pausa abans tot sus l'immersion afectiva, la repeticion e l'engatjament actiu del mainatge. En aquel sens, lo cant constituís un vector d'aprendissatge privilegiat que permet de téisser de ligams entre los sons, los gèstes, las emocions e las estructuras lengatgièras. Aquel memòri aviá coma objectiu de concebre una aisina pedagogica estructuranta : una programacion cantada a destinacion del cicle 1 en occitan per sostenir l'ensenhament de la lenga a Calandreta. Ancorat dins una reflexion a l'encòp didactica, lingüistica e pedagogica, aquel esplech aviá per mira d'ofrir als regents una progression coerenta, culturalament ancorada, adaptada als besonhs lengatgièrs dels mainatges joves.

La debuta d'experimentacion d'aquel otís en situacion reala permetèt de constatar d'efièches positius sus l'engatjament dels escolans. Mostrèt coma la ritualizacion dels cants, lor integracion dins los moments claus de la jornada e l'associacion gèst-paraula favorizan una apropiacion en prigondor. Pasmens, aquela dobrís tanben de perspectives d'evolucion : enriquiment del repertòri, creacion de supòrts visuals associats...

Aquel trabalh s'inscriu doncas dins una demarcha evolutiva, al servici de la transmission viva de la lenga occitana e dins lo respècte dels principis fondators de las Calandretas : immersion, autonomia, e plaser d'aprene amassa.

BIBLIOGRAFIA E SITOGRAFIA

- Admin. « René Laffitte. Quelques repères sur son chemin. » *Aprene* (blog), 28 novembre 2016. <https://aprene.org/2016/11/28/rene-laffitte/>.
- Amb, Entretien, et Lo Professor Dalgalian. « ENTRETIEN AVEC LE PROFESSEUR DALGALIAN », s. d.
- Andreo, Grégoire. « Les écoles Calandretas et la patrimonialisation de la langue et de la culture occitanes », s. d.
- « Apprentissage de la langue maternelle : un processus universel ? | CNRS », 2 novembre 2017. <https://www.cnrs.fr/fr/presse/apprentissage-de-la-langue-maternelle-un-processus-universel>.
- Aprene. « Immersion linguistique dans l'établissement APRENE ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://aprene.org/immersion-linguistique/>.
- Bal, Lucile. « Compétences langagières et compréhension en littérature en classe de moyenne et grande section de maternelle », s. d.
- « Compétences langagières et compréhension en littérature en classe de moyenne et grande section de maternelle », s. d.
- Canut, Emmanuelle. « Apprendre à parler pour ensuite apprendre à lire et à écrire », s. d. « Carta dels Calandretas | Confederacion Calandreta ». Consulté le 7 décembre 2024. <https://calandreta.org/oc/carta-dels-calandretas/>.
- « comptines - Définitions, synonymes, prononciation, exemples | Dico en ligne Le Robert ». Consulté le 18 décembre 2024. <https://dictionnaire.lerobert.com/definition/comptines>.
- Convery, Nelly. « L'éducation musicale, un outil au service de l'apprentissage et de la maîtrise du langage », s. d.
- Cornaz, Sandra, et Diane Caussade. « Musique, voix chantée et apprentissage : une revue de littérature et quelques propositions d'exploitation en didactique de la phonétique des langues », juillet 2014. <https://hal.science/hal-01242980>.
- « COUËTOUX-JUNGMAN, Francine, WENDLAND, Jaqueline, AIDANE, Elisabeth, RABAIN, Didier, PLAZA, Monique, et LECUYER, Roger. « Bilinguisme, plurilinguisme et petite enfance - Recherche Google ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://www.google.fr/search?q=COU%C3%8BToux->
- « Diversité d'approches et de méthodes en acquisition des langues secondes | Cairn.info ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://shs.cairn.info/revue-francaise-de-linguistique-appliquee-2016-2-page-5?lang=fr>.

-Etablissements de Paris. « Portail des établissements scolaires parisiens - Accueil ». Consulté le 18 décembre 2024. https://pia.ac-paris.fr/serail/jcms/j_6/fr/accueil.

-française, Académie. « comptine | Dictionnaire de l'Académie française | 9e édition ». Consulté le 18 décembre 2024. <http://www.dictionnaire-academie.fr/article/A9C3325>.

-France. Ministère de l'Éducation nationale, de l'enseignement supérieur et de la recherche Consulté le 18 décembre 2024. <https://www.education.gouv.fr/bo/15/Hebdo2/MENE1504759A.htm>
<https://eduscol.education.fr/1374/les-programmes>

-Garabédian, Michèle. « Apprendre une langue quand on en parle déjà une ». *Revue internationale d'éducation de Sèvres*, n° 09 (1 mars 1996): 119-30. <https://doi.org/10.4000/ries.3404>.

-Gauthier, J.-M., et C. Lejeune. « Les comptines et leur utilité dans le développement de l'enfant ». *Neuropsychiatrie de l'Enfance et de l'Adolescence* 56, n° 7 (novembre 2008): 413-21. <https://doi.org/10.1016/j.neurenf.2008.04.009>. « Les comptines et leur utilité dans le développement de l'enfant ». *Neuropsychiatrie de l'Enfance et de l'Adolescence* 56, n° 7 (novembre 2008): 413-21. <https://doi.org/10.1016/j.neurenf.2008.04.009>.

-« HENRY, Pascal. « 54. Professeur Jean Petit 2006. L'acquisition précoce des langues est possible pour tous les enfants. » - Recherche Google ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://www.google.fr/search?q=HENRY%2C+Pascal.+AxWNVaQEHY->

-Huber, Christian. « Identité et bilinguisme : Et si nous n'avions plus peur du métissage culturel ? » *VST - Vie sociale et traitements* 87, n° 3 (2005): 80-84. <https://doi.org/10.3917/vst.087.0080>.

- Lanchais, Grace. « Musique et langage: en quoi l'utilisation du rythme permet-elle de développer les compétences phonologiques de la langue anglaise chez les élèves de cycle 1? », s. d.

- « LE CLASSEUR DE COMPTINES – BILEM- Bilinguisme en maternelle et au cycle 2 ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://bilem.ac-besancon.fr/faire-classe/faire-classe-activites/le-classeur-de-comptines/>.

-« LE CLASSEUR DE COMPTINES – BILEM- Bilinguisme en maternelle et au cycle 2 ». Consulté le 18 décembre 2024. <https://bilem.ac-besancon.fr/faire-classe/faire-classe-activites/le-classeur-de-comptines/>.

-« L'immersion linguistique ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://www.abcmzwei.eu/immersion-linguistique/>.

-« Mama Lisa's World of Children and International Culture ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://www.mamalisa.com/>.

- « Mama Lisa's World of Children and International Culture ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://www.mamalisa.com/>.
- Mang, Basile. « Optimiser l'apprentissage musical: Par quels procédés peut-on favoriser la mémoire musicale en cours d'Education Musicale et Chant Choral? », s. d.
- « Optimiser l'apprentissage musical: Par quels procédés peut-on favoriser la mémoire musicale en cours d'Education Musicale et Chant Choral? », s. d.
- « Marie-France Painset - Jouer, chanter, dire, lire, transmettre ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://mariefrancepainset.net/web/>.
- Ministère de l'Education Nationale. « Propositions pour une meilleure maîtrise des langues vivantes étrangères ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://www.education.gouv.fr/propositions-pour-une-meilleure-maitrise-des-langues-vivantes-etrangees-7052>.
- « Occitan - Langue d'oc », s. d.
- « Paraulas en Òc ». Consulté le 4 décembre 2024. <https://paraulas.net/>.
- « Petit, J. (2001). L'immersion une révolution. - Recherche Google ». Consulté le 24 novembre 2024.
- « PLURILANGUES ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://plurilingues.e-monsite.com/>.
- « Portail des établissements scolaires parisiens - Accueil - Etablissements de Paris ». Consulté le 24 novembre 2024. https://pia.ac-paris.fr/serail/jcms/s1_837845/fr/les-comptines-les-enfantines-les-effets-chez-les-enfants.
- « Sensibiliser les élèves tarnais de cycle 1 à la langue et cultures occitanes : enjeux et utilisation de l'outil pédagogique *Turlututu* - DUMAS - Dépôt Universitaire de Mémoires Après Soutenance ». Consulté le 24 novembre 2024. <https://dumas.ccsd.cnrs.fr/dumas-01107672>.
- « Virelangue ». In *Wikipédia*, 23 octobre 2024. https://fr.wikipedia.org/w/index.php?title=Virelangue&oldid=219679788#cite_note-:1-3.
- « ZIC TRAD - Chansons de Provence - Chansons en langue d'oc - cansoun provençalo ». Consulté le 18 décembre 2024. <http://www.zictrad.free.fr/Provence/chansons-Provence-OC.htm>. S. d.

ANNÈXES

- Annèx 1 : La pedagogia Calandreta.
- Annèx 2 : La carta de las escòlas Calandretas
- Annèx 3 : Camin de lenga dels enfants
- Annèx 4 : Sesilha cant en classa (Calandreta Dels Petaçons, Cornonterral)
- Annèx 5 : Tièra dels mots de vocabulari 1750 mots d'aprèp Philippe Boisseau
- Annèx 6 : Projècte d'escòla musical « Livia » (Calandreta La Garriga, Gin hac)
- Annèx 7 : Article Alentours (Calandreta La Garriga, Gin hac)
- Annèx 8 : Questionari « La programacion cantada en cicle 1: apre ne e melhorar la lenga occitana pel biais dels cants e comptinas tradicionals.»
- Annèx 9 : Responsas brutas al questionari
- Annèx 10 : Programacion comptinas en mairala - Cicle 1
- Annèx 11 : Enregistrament entreten qualitatiu (Felip Jolié)
- Annèx 12 : Exemples cants version enregistrada
- Annèx 13 : Termomètre lingüistic